БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряд-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 157 (6347)
АВГУСТЫН
11
СУББОТО
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ЭБ НАЙРАМДАЛДА ДУРАТАЙ АРАДУУДАЙ ҮҮРГЭ

Дайн ба реакциин хүсэнүүдтэ эсэргүү эб найрамдал ба демократиин хүсэнүүдэй тэмсэлынь үдэр ерэхэ бүри шангадана. Эб найрамдалда дуратай арадуудай хамтадаа гаргаһан оролдолгын ашаар лэ эб найрамдалай хэрэг хамгаалагдажа ба бэхижүүлэгдэжэ, дэлхэйн шэнэ дайнай империалистическэ үүсхэгшэдэй хорото түсэбүүд буруу һүрүүлэгдэжэ болохо байһыень олон миллион эгээлэй хүнүүд улам бүри гүнзэгыгөөр ойлгодог болоо.

Эб найрамдалые хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэлэй авангардта Советскэ Союз ябана. Эб найрамдалые ба арадуудай хоорондохи хани харилсаае бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан хэлбэришэгүй политикые Советскэ гүрэнэй бии болоһон сагһаа хойшо СССР-эй правительство бэелүүлнэ.

«Бүхы манай политика ба пропаганда дайн сэрэгтэ арадуудые түлхин оруулха тээшэ бэшэ, харин дайн сэрэгтэ эсэс табихада зорюулагдаһан байна» гэжэ Владимир Ильич Ленин заагаа һэн.

Советскэ орон дотор дай үүдхэхэ хүсэлтэй ангинууд ба бүлэгүүд байхагүй. Манай арад эб найрамдалай түлөө байжа, эб найрамдалай хэрэгые хамгаална. Советскэ Союз болбол оршожо байгаа бүхы шатанууд дээрээ эб найрамдалай дайсадые эсэшэ сусашагүйгөөр элирүүлэн, эб найрамдалай тугые тойруулан эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудые жагсаадаг байна.

СССР-эй гадаадын политикын гол зорилгые тодорхойлхо зуураа нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ һэн: **«Манай правительствын политикын, гадаадын политикын үндэһэ һууринь эб найрамдалай идея болоно. Эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ, шэнэ дайнуудта эсэргүү тэмсэхэ, шэнэ дай үүдхэхын тула хэгдэжэ байгаа бүхы алхамуудые элирүүлхэ, пацифизмын туг доро бэеэ далдалан байжа дээрээ дай бэлэдхэдэг ябадалые элирүүлхэ гээшэ, энэ хадаа — манай** зорилго».

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр, фашистска агрессорнуудай бута сохигдон һалаагдаад байхада, бата бэхи эб найрамдал тогтоохо условинуудай бии болгогдоод байхада советскэ правительство болбол эб найрамдалые ба уласхоорондын аюулгүйе бэхижүүлхэ үүсхэлые дахин гаргаһан байгаа. Дайнай дүүрэмсээр, 1946 ондо, Советскэ Союз болбол буу зэбсэгые бүгэдэниитэ дээрэнь хорообо, тиихэ зуураа атомна энергиие сэрэгэй зорилгодо үйлэдбэрилхэ ба хэрэглэхэ ябадалые хоримжолгые этээн шухала зорилго болгон табиха гэжэ дурадхаһан байгаа.

Дэлхэйн шэнэ дайнай аюулые уридшалан зайлуулхаар бүхы дэлхэйн эгээлэй хүнүүдэй эрид шиидэнги байһаниие баримталан, арадуудай хоорондохи харилсаануудые бэхижүүлхые оролдожо, Советскэ правительство болбол Америкын Холбоото Штадууд, Великобритани, Хитад, Франци ба Советскэ Союз уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүйе дэмжэхын тула өөһэдынгөө оролдолго хэшээлнүүдые хамталха, өөһэд хоорондоо эб найрамдалай пактые баталха ёһотой байгаа гэһэн дурадхалтайгаар хоёр удаа хандаһан байна. Тиимэ пакт баталагдаа һаа, эб найрамдалые бэхижүүлхэдэ шухалын шухала удхашанартай байха һэн. Тэрээнэй баталагдаа һаа, эб найрамдалые сахижа болохо байһанда бүхы арадуудай найдалгань ехэ болохо, буу зэбсэгые хорооохо арга боломжо олдохо, тэрээнэй ашаар арадуудай хүзүүн дээрэ тудадаг сэрэгэй гаргашанууд хүнгэдхэгдэхэ байгаа.

Корейскэ конфликтые эбэй ёһоор шиидхэхэ гэһэн Советскэ Союзай нэгэтэ бэшэ хэһэн дурадхалнуудынь бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ. Кореядэхи шуһата дайниие болюулхые уряалжа, Нэгэдэһэн Нацануудай Организацида СССР-эй түлөөлэгшын хэлэһэн үгэнь һая дахин дуулдаһан байна.

Советскэ гүрэн болбол бүхы оронууд ба арадуудтай бодото хэрэгэй, худалдаа наймаанай ба хани харилсаае бэхижүүлхые энээнэй урда тээшье оролдоо, мүнөөшье оролдодог байна. Оронуудай хоорондохи харилсаан болбол бага ехэгүй, — бүхы арадуудай эрхэ болон интересүүдые адли тэгшээр дам дамаа хүндэлэлсэхэ ёһоор бэелүүлэгдэхэ ёһотой гэжэ советскэ хүнүүд тоолодог. Советскэ Союз болбол арадуудые хоорондонь үнэхөөрөө дүтэлүүлхэ зорилготой аливаа үүсхэл эдэбхиие дэмжэдэг.

Эб найрамдалые хамгаалха хэрэгтэ Советскэ Союзда лэ найдажа болохо юм гэжэ бүхы оронуудай эгээлэй хүнүүд мэдэдэг. Бэшэ оронууд тушаа ямар нэгэн агрессивнэ түсэбүүд Советскэ Союзда байдаггүй. Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнүүд хаана нэгэн тээ дай хэжэ байгаагүйнь, ямаршье сэрэгэй ябуулгануудта хабаадалсажа байгаагүйнь бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ. Советскэ Союзай арадууд амгалан тайбан байгуулалтынгаа зорилгонуудые дүүргэлгэдэ хамаг хүсэеэ бүхыдэнь үгэнэ. Советскэ гүрэн болбол асари ехэ шэнэ гидроэлектростанцинууд болон уһалууриин системэнүүдэй барилгые эрхилнэ, манай ороной арад зоной ажаһуудалай хэмжээе дам саашадань дээшэлүүлхэ эрхэ байдалнуудые бии болгоно.

Советскэ Союзай хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ байгаа эб найрамдалай ба аюулгүйн, арадуудай адли эрхэтэй ба хани барисаатай байлгын политикада эсэргүүгээр ондоо политика — Америка, Англи ба бэшэ империалистическэ гүрэнүүдэй агрессивнэ хүсэнүүдэй бэелүүлжэ байгаа шэнэ дайе бэлэдхэхэ ба эхилхэ политика ябуулагдана.

Арад ниитэдэ дайн сэрэг хэрэггүй. Дайн сэрэг баяшуулда, миллиардернүүд ба миллионернүүдтэ, хэтэрхэй ехэ олзо олохын түлөө, бэшэ оронуудые дээрмэдэхын түлөө хэрэгтэй болодог. Эгээл тиимэ дайе үүдхэхын тулада Америкын Холбоото Штадуудай засаг баригшад СССР-һээ гадуур, СССР-һээ нюусаар агрессивнэ хойто-атлантическа сэрэгэй союзые бии болгожо, бэшэ гүрэнүүдэй территоринууд дээрэ сэрэгэй олон гэгшын базануудые бии болгожо, Баруун Германиие ремилитаризацилха ябадалые бэелүүлжэ, японско милитаризмые һөөргэдэнь һэргээжэ, айхабтар ехээр зэбсэгжэлгые яруулжа байнад.

Американска правительствын бодото политика ба хэрэг-ябуулгануудынь эб найрамдалые сахиха хүсэлтэйбди гэһэн тэдээнэй хооһон дулды декларацинуудһаань, американска арадай эб найрамдалда дуратай эрмэлзэлтэнүүдһээ холодон ошоно гэжэ советскэ хүнүүдшье, манай ороной хилын саада тээхи олон миллион хүнүүдшье үдэр ерэхэ бүри улам һайнаар ойлгодог болоно байна.

Эб найрамдалда дуратай арадууд империалистическэ дайн сэрэг үүдхэгшэдтэ улам бүри ургажа байгаа хэмжээнэй эсэргүү сохилто хэнэ. Агуу ехэ табан державануудай хоорондо эб найрамдалай пактые баталхын түлөө хүдэлөөн хаанахаанагүй ургэдэнэ. Баруун Германиие ба Японии ремилитаризацилгада эсэргүү, буу зэбсэгые хороохын ба атомна зэбсэгые хоримжолхын түлөө тэмсэл шангадана.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэл—дэлхэйн бүхы арадуудай түрэл, нангин хэрэгынь мүн. Дайн сэрэгые уридшалан болюулха ба эб найрамдалые сахиха политикые хэлбэришэгүйгөөр ябуулха, зэбсэгжэлгые яруулдаг ябадалые болюулха, буу зэбсэгые хороохо ба атомна зэбсэгые хоримжолхо ябадалые туйлаха, эб найрамдалай пактые баталхада туһалха гээшэ эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай үүргэнь мүн.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые эрид шууд хамгаалжа байгаа Советскэ Союзай, арадай демократиин оронуудай, Хитадай арадай республикын алдарта һайхан үльгэр жэшээ бүхы оронуудай арад ниитые эб найрамдалай түлөө шэн зоригто тэмсэлдэ зоригжуулна.

Советскэ арад болбол эб найрамдалай агуу ехэ хэрэгые сахиха ба бэхижүүлхээр эрид шиидэнги байна. Хэрбээ арадууд эб найрамдалые сахиха хэрэгые өөһэдынгөө гарта абажа, тэрээниие эсэстэнь хүрэтэр хамгаалан, арадуудые шэнэ дайнда түлхин оруулхые эрмэлзэдэг уладуудай харатай муухай забдалгануудые элирүүлжэ байгаа һаа, дайн болохогүй гэжэ советскэ хүнүүд тоолодог.

Эб найрамдалда дуратай арадууд, эб найрамдалые үнэн зүрхэнһөө бэхижүүлхэ зорилготой уладууд бултадаа Советскэ Союзай талаһаа хэзээдэшье дэмжэгдэхэ ба хүсэдөөр ойлголсохо байна бшуу. **«Советскэ Союзые абажа хараха болоо һаа, —** гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ, **— тэрэ хадаа дайн сэрэгые уридшалан болюулха ба эб найрамдалые сахиха политикые хэйшодоошье хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ байна».**

Советскэ правительствын эб найрамдалда дуратай политика манай ороной арадуудай, тэрэшэлэн бүхы дэлхэйн үргэн арад ниитын ажабайдалай үндэһэн интересүүдые баримтална. Тиимэһээ энэ политика СССР-эй арадуудаар хүсэд дэмжэгдэдэг, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнөөр дэмжэгдэдэг ба һайшаагдадаг байна.

Манай орон эб найрамдалай хэрэгые хэлбэришэгүйгөөр хамгаалан, коммунистическэ партиин, агуу ехэ вождь ба багша нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро коммунизмын илалта тээшэ этигэлтэйгээр ба бата бэхеэр зорижо ябана.

(Августын 9-нэй «Правдын» түрүү бэшэгһээ).

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГЫН ТЕМПЫЕ ЗААШЬЕ ҺУЛАДХАЖА БОЛОХОГҮЙ

★

Уялгаяа бодотоор дүүргэнэ

Сенокосилкын машинистнуудай республиканска мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсохо зуураа, Хэжэнгын аймагай Чесанын сельсоведэй Коминтернын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин морин сенокосилкын машинистнууд үбһэ хуряалгын сезон соо туд бүридөө 200 гектар үбһэ сабшаха уялга абаһан байгаа. Тэдэнэр абаһан уялгаяа бодотоор бэелүүлжэ байна. Колхозой түрүү машинист Нимбу Осоров ажалайнгаа нормые үдэр бүри 125—130 процент дүүргэнэ. Машинист Цыдып Норбоев тэрээнһээ гээгдэнэгүй, үдэрэйнгөө даабариие 120 процент дүүргэдэг юм. Тэрэшэлэн машинистка Доржиханда Ринчинова нормоёо ходо үлүүлэн дүүргэдэг. Энэ колхозой машинистнууд ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг, сенокосилкануудаа һайнаар харууһалжа ябадаг байһан дээрэһээ ажалай амжалта туйлана.

М. Майоров.

Үбһэ хуряалгын түрүүшүүл

Сэлэнгын аймагай Тамчын сельсоведэй Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд Анатолий Иванович Целовальников, Егор Михайлович Молодцов гэгшэд колхозно үйлэдбэри дээрэ ажалай эрхим жэшээ харуулан хүдэлмэрилдэг юм. Тэдэнэр Селендумын МТС-эй суута механизатор нүхэр Ковалевскиин хүтэлбэри доро үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө хойшо үбһэ сабшалгын тракторна агрегадта оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэ. Тэжээл бэлэдхэлгын мүнөө сезон соо тус агрегат 1200 гектар үбһэ сабшаха гэһэн социалистическэ уялга абаһан юм. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула агрегадай гэшүүд үсэд шангаар тэмсэжэ, ажалайнгаа нормые үдэр бүри 120—150 процент дүүргэнэ. Мүнөө энэ агрегат үбһэ сабшаха түсэбөө хахадһаань холо үлүүлэн дүүргээд байна. Гадна, нүхэд Целовальников, Молодцов ажалай улам үндэр бүтээсэ туйлахын түлөө тэмсэнэд.

—Хэрбээ колхозой правлениин машинануудыемнай запасной частьнуудаар хүсэд хангаа һаань, бүри үндэр бүтээсэ туйлаха һэмди, —гэжэ тэдэнэр хөөрэнэ. Тиимэһээ колхозой правлени энэ эрилтыень дүүргэжэ, тэдэнэй үндэр бүтээсэ туйлаха хэрэгтэнь туһалха ёһотой.

А. Михайлов.

Комсомольско-залуушуулай звено

Заиграйн аймагай Доодо-Курбын сельсоведэй Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организацин үүсхэлээр үбһэ хуряалгын үедэ комсомольско залуушуулай звено байгуулагдаа һэн. Тус звеное комсомольско организациин секретарь нүхэр Ц. Сультимова хүтэлбэрилнэ. Тэжээл бэлэдхэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилээд, энэ звеногой гэшүүд эмхитэй гуримтайгаар хүдэлмэрилнэ. Жэшээнь, машинист комсомолец Даши-Дондок Цыдендоржиев сенокосилкаар 5 гектар сабшаха нормотой аад, үдэр бүри 8—9 гектар сабшана. Гар хажууршад комсомолецууд Сультимова, Чернинова, Дамбаева ба Мигыпова гэгшэд үдэрэйнгөө нормо 110—115 процент дүүргэнэ. Мүн комсомолка Роза Гомбоева морин тармуураар үдэр бүхэндэ 8 гектар хүрэтэр (нормонь 6 гектар) тармана.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэри эндэ һайнаар эмхидхэгдэнэхэй. Үдэр бүхэндэ бригадын гэшүүдэй ажалай бүтээсэ показателиин доскада бэшэгдэдэг байна. «Дайшалхы хуудаһан» ходо гаргагдадаг, звеногой гэшүүд республиканска ба аймагай газетэнүүдые абажа уншадаг юм.

Д. Санжимитыпов.

★★

Кударын зарим колхозууд юундэ гээгдэнэб?

Мүнөө ниитын адуу малда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ точ шухала зорилго колхозно сабшалангууд дээрэ шиидхэгдэжэ байна. Байгша ондо манай аймагай колхозууд урда жэлнүүдтэ орходоо тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие һураггүй урид ба һайн бэлэдхэлтэйгээр эхилээ. Хэрбээ нёдондоной августын 1-нэй байдалаар жэшэжэ үзэхэ болоо һаа, мүнөө жэлдэ аймагай колхозууд 4165 га үбһэ үлүү ехые сабшаһан, 56473 центнер үбһэ үлүү ехые сомоһон, 473 тонно үлүү ехэ силос дараһан ба 14820 центнер үлүү ехэ набшаһата тэжээл бэлэдхэһэн байха юм. Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ Ехэ-Кударын сельсоведэй Куйбышевай нэрэмжэтэ, «Красная Заря», «Путь Социализма» колхозууд аймаг дотороо түрүүлжэ ябана.

Ажалайнгаа нормонуудые эрхим шанартайгаар үлүүлэн дүүргэдэг түрүү машинистнууд, гар хажууршад аймаг дотор нилээд олон. Тэдэнэр колхозно ниитынгээ адуу малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдоно. Морин сенокосилкын машинистнуудай аймаг доторой мүрысөө үүсхэгшэ «Красный пахарь» колхозой машинист Семен Унагаев сезон соо 200 гектар үбһэ сабшаха гэһэн уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ ябана. Энэ түрүү машинист үдэр бүри хоёр ба дээшэшье нормо дүүргэдэг юм. Мүнөө зуу гаран гектар үбһэ һайн шанартайгаар сабшаад байна. Нүхэр Унагаевай жэшээгээр мүн «Баян-Булаг» колхозой машинистнууд Ж. Цыбиктаров, Д. Гарматарова гэгшэд ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Тиихэдэ «Вперёд» колхозой гар хажууршад Любовь Соковикова, Мария Серебренникова гэгшэд үдэр бүри 0,40 гектар сабшаха нормотой аад, 0,50—0,60 гектар, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой гар хажууршан Радна Дампилов 62 наһатайшье һаа, үдэр бүри 0,50—0,55 гектар сабшана.

Гэхэтэй хамта, зарим түрүү колхозууд ба колхознигуудай амжалтаар бидэнэр һанаагаа амаржаха ёһогүйбди. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэжээлээр дутамаг дээрэһээ олон толгой малаа гарзалуулһанаа мартажа болохогүй. Мүнөө тэжээл бэлэдхэлэй эгээн халуун үе ябажа байна. Гэбэшье, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдөө ажахын энэ шухалын шухала кампанида анхаралаа багаар хандуулна. Жэшээнь, Бага-Кударын сельсоведэй Буденнын нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр М. Курикалов), правлениин захиралтын ёһоор тэжээл бэлэдхэлэй тусхай бригада үбһэ хуряалгын эхеэр тараагдаһан байгаа. Энээнэй шалтагаан юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэн үсөөн гэжэ хэлэдэг. Калининай нэрэмжэтэ колхозой тэжээл бэлэдхэлэй тусхай бригада мүн лэ тараагдашанхай.

Үбһэ хуряалгын түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэлтэ ажалай эмхидхэлһээ нилээд дулдыдадаг. Гэхэтэй хамта, олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд бүхы колхознигуудые тэжээл бэлэдхэлдэ элсүүлдэггүй, үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигуудай ажал һулаар эмхидхэдэг байха юм. Эгээл энэ шалтагаанһаа манай аймаг августын 1 болотор үбһэ сабшаха графигаа 85 процент, үбһэ һурилхэ графигаа оройдоо 56 процент дүүргээ. Жэшээнь, «Баян-Булаг», колхозой правлени ажал хэжэ шадаха бүхы колхознигуудайнгаа 80 процентыень тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ элсүүлхэ ёһотой байгаа һаа, энэ хүдэлмэридэ миил 80 хүнние табяа. Гэхэ зуура, тус колхоздо ажал хэжэ шадаха 173 хүн тоологдодог.

Тэрэшэлэн Ленинэй, Маленковой, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Тэрээнһээ байтагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой правлени тэжээл бэлэдхэл тухай мэдээн соогоо нюдэ далдалха ба гүрэниие мэхэлхэ ябадал гаргаһан байха юм. Жэшээнь, аймагай хүдөө ажахын таһагта эльгээһэн мэдээн соогоо 80 тонно силос дарагдаа гэжэ бэшэһэн байгаа. Харин шалгажа үзэхэдэ оройдоо 26,5 тонно силос дарагдаһан байба.

Мүнөө таряа хуряалгын хүдэлмэри эхилжэ байна. Тиимэһээ тэжээл бэлэдхэлгые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ гээшэ манай аймагай колхозуудай нэрэ хүндын хэрэг мүн. Тэжээлэй бата бэхи база гээшэ колхозно ниитын малажалые амжалтатайгаар хүгжөөлгын үндэһэ һуури мүн гэжэ тэжээл бэлэдхэлгые хожомдуулжа ябадаг колхозуудай түрүүлэгшэнэр ойлгохо юм һаа, ойлгохоор болоо.

Г. Чекин, Кударын аймагай хүдөө ажахын таһагай тэжээл бэлэдхэлэй талаар агроном.

Мүрысөөнэй түрүүшүүл

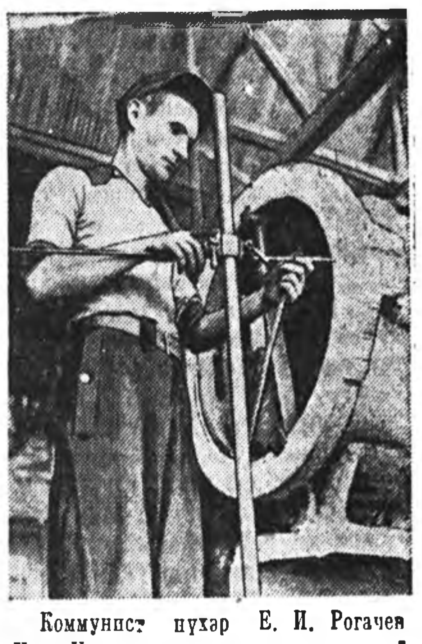
Хэжэнгын аймагай Хэжэнгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай № 1 бригадын (бригадирынь нүхэр Цыдыпов), сенокосилкын машинистнууд Ш. Жалсараев, Ц. Ринчинова, Ц. Цыбанова гэгшэд сенокосилкын машинистнуудай республиканска мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, ажалай үндэр бүтээсэ туйлан хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр үдэр соо туд бүриин 5 гектар үбһэ сабшаха нормотой аад, 6—7 гектар һайн шанартайгаар сабшажа, даалгабаряа 120—140 процент хүрэтэр ходоо дүүргэнэ. Тэрэшэлэн морин тармуур дээрэ хүдэлмэрилдэг колхознигууд Д. Батомункуева, Р. Рампилова гэгшэд тус тустаа үдэр бүри 9 гектар хүрэтэр тармажа, нормоёо мүн лэ үлүүлдэг байна. Гар хажууршадай дундаһаа Д. Очиров, Д. Дампилов ба 60 наһатай үбгэн Радна Шагдаров гэгшэд шалгарна. Тэдэнэр сабшалга дээрэ ажалайнгаа нормые 120 процент дүүргэхэһээ гадна, мүн ондоо хүдэлмэри хэдсэдэг юм.

Энэ колхозой сабшалан дээрэ хүдэлмэрилдэг Хэжэнгын МТС-эй самоходно сенокосилкын машинист Цыден-Еши Батоцыренов машинистнуудай республиканска мүрысөөндэ оролсоходоо сезонойнгоо түсэб 150 процент дүүргэжэ, 1000 гектарай орондо 1500 гектар үбһэ сабшаха уялга абаһан байгаа. Мүнөө нүхэр Батоцыренов абаһан уялгаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Жэшээнь, үдэр бүри 30 гектар сабшаха нормотой һаа, 45—50 гектар һайн шанартайгаар сабшана. Гадна, һүүлшын 3 үдэрэй турша соо 30 килограмм горючи арбилаа. Мүн энэ бригадын тракторна сенокосилкын машинистнууд Найдан Булатов, Бато Гарбаев гэгшэд һайнаар хүдэлмэрилжэ, үдэр бүриингөө нормые 125 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Ц. Дамбаев.

Агитбригада үбһэшэдтэ гараба

Хориин аймкультурын байшангай 7 хүнһөө бүридэһэн агитбригада үбһэ хуряалгын бригадануудта гараа. Тэрээнэй программада советскэ композиторнуудай ба драматургнуудай шэнэ шэнэ зохёолнууд, «Манай Эхэ орон» гэһэн литературна — хүгжэмэй монтаж бии.

Коммунист нүхэр Е. И. Рогачев Улан-Удын паровозо-вагонно заводой паровозо-механическа цехтэ 1938 онһоо хойшо паровозой цилиндрнүүдэй разметчигээр хүдэлмэрилнэ. Тэрэ үдэр бүхэндэ хоёр нормо дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Рогачев хүдэлмэрилжэ байна.

В. Муллерай фото.

ТАРЯА ТҮҮБЭРИЛЭН ХУРЯАЖА ЭХИЛБЭ

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). Логовскиин, Круминай, Ждановай нэрэмжэтэ, «Ленинский Путь», «Защита мира» болон бусад колхозууд намарай хара таряа, шэниисэ түүбэрилэн хуряажа эхилбэ. Логовскиин нэрэмжэтэ колхоз намарай хара таряа болон шэниисэ августын 4-һөө түүбэрилэн хуряажа эхилээд, түрүүшынгээ үдэрнүүдтэ 40 гаран гектар таряа хадаһан ба таряанай 375 бухал табиһан байна. Эндэ даб дээрэ 4 жатка хүдэлмэрилнэ. Жаткаар сабшагдаһан таряан тэрэ дары боогдожо, бухаллагдана.

Оролдосотойгоор ажаллана

Яруунын аймагай Эгэтын МТС-эй № 1 тракторна бригада Ульдиргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг. Ажалай эрхим амжалта туйлаһанайнгаа түлөө энэ бригадын гэшүүд Павел Хуснудинов, Норбо Дашинимаев гэгшэд МТС-эйнгээ Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй. Хабарай тарилгын эхилхэ үедэ эдэ трактористнууд СТЗ-НАТИ трактораараа тракторна хүдэлмэриин сезон соо туд бүридөө 500 гектар газар (зөөлэн хахалалгаар) эрхим шанартайгаар элдүүрилхэ, мүн горючи, түрхихэ ба заһабарилгын материал алмаха гэһэн уялга абаһан юм. Мүнөө тэдэнэр уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө эсэшэгүйгөөр оролдоно. Августын 1 болотор тракторист Дашинимаев 475 гектар, тракторист Хуснудинов 443 гектар газар элдүүрилээ.

Тэдэнэр тракторна хүдэлмэриин сезоной дүүрэтэр абаһан уялгаяа 130 процент дүүргэхэ гэһэн улам дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаба.

Б. Пунсоков.

Овощиин үндэр ургаса

Кабанскын аймагай Нюкскэ сельсоведэй Ждановай нэрэмжэтэ колхозой огородой звено жэл бүри овощной культурануудай һайн ургаса хуряана. Энэ звеное дүршэлтэй овощевод Иннокентий Тихонович Истомин хүтэлбэрилдэг. Үнгэрэгшэ жэлдэ нүхэр Истоминой звено гектар бүхэнһөө 252 центнер үгэрсэ хуряагаа һэн.

Мүнөө овощной культурануудые тариһан бүхы участогууд буртаг үбһэнүүдһээ сэбэрлэгдээ. Мүн капустын шорой обоолгдоһон, корнеплод болон помидорто нэмэлтэ тэжээл үгтэһэн байна. Нёдондонойхидо орходоо мүнөө жэлдэ бүри ехэ ургаса хуряахын түлөө нүхэр Истомин ба тэрэнэй звеногойхид эсэшэгүйгөөр оролдонод. Звеногой гэшүүд Полынцева, Емельянова болон бусад огородно культурануудай хойноһоо эрхим харууһалга хэхэ зуураа, ажалай эрхим жэшээ харуулна. Тэрэнэй ашаар огородойнь ургаса һайнаар гарана.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Марксизм-ленинизмые гүнзэгыгөөр шудалха

***

ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой III пленумһээ

**

Августын 7 до ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой III пленум болобо. «Партийна гэгээрэлэй системэдэхи hуралсалай 1950 — 1951 оной дүнгүүд ба городской партиин организациин зорилгонууд тухай» асуудал эндэ зүбшэн хэлсэгдээ. Тус асуудалаар ВКП(б)-гэй горкомой секретарь нүхэр Маслов элидхэл хэбэ.

Жэлhээ жэл бүри городской партийна организацида партийна гэгээрэлэй hуралсал hайжарна. Партийна hуралсалда хабаадагшадай, марксизм-ленинизм бэеэ даагаад шудалагшадай тоо улам олошорно. Марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые хэрэглэн «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» шудалха 51 кружок үнгэрэгшэ жэлдэ хүдэлмэрилөө. Диалектическэ ба историческа материализм шудалха 13 кружок, политэкономиие шудалха 6 кружок үнгэрэгшэ жэлдэ эгээн түрүүшынхеэ эмхидхэгдэhэн байгаа. Мүн Ленин, Сталинай биографинуудые шудалха кружогуудай тоо улам олошорhон байна. Город дотор үдэшын 6 партийна hургуули, марксизм-ленинизмын үдэшын университет хүдэлмэрилөө.

Партийна hуралсалда хамтадаа 8 мянга гаран хүнүүд хабаадаа. Тэрэ тоодо 5.362 коммунистнууд оролсоно. Мүн институдуудта, техникумүүдтэ ба үдэшын hургуулинуудта 1000 шахуу коммунистнууд hуралсаа.

Һуралсалай түсэбые олонхи кружогууд ба политhургуулинууд амжалтатайгаар дүүргэээ. Олонхи пропагандистнууд хүдэлмэридөө оролдосотойгоор хандадаг, занятинуудаа идейно-теоретическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэдэг байгаа.

Гэбэшье, партийно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнууд үзэгдэhэн байгаа гэжэ элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Город дотор 380 коммунист политическэ ямаршье hуралсалда хабаадуулагдаагүй. Партийна hуралсалые эмхидхэхэ талаар илангаяа Железнодорожно районой парторганизаци ехэ дутагдалнуудтай байгаа. Эндэ 12 политhургуули, «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсые» шудалха 25 кружок hуралсалай түсэбые дүүргээгүй. Мүн эндэ зарим кружогуудай занятинууд идейно-теоретическэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг байгаа.

ВКП(б)-гэй горксм ба райкомууд хүдэлмэриин дүй дүршэл андалдан абалсахын тулада пропагандистнуудай зүблөөнүүдые үнгэргэдэггүй, тэдэнэртэ бодото туhаламжа үзүүлдэггүй байгаа.

Партийна организацинуудай зүгһөө коммунистнуудай hуралсалые хододоо хинан шалгадаггүй дээрэhээ марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалха гэhэн зарим коммунистнууд идейно-теоретическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлдэггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, хүдөө ажахын министрын орлогшо нүхэр Желтый hуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ марксизм-ленинизмын классигуудай нэгэшье зохёол шудалаагүй. Мүн тэрэшэлэн Железнодорожно районой гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Татауров, «Бурмонголстрой» трестые эрхилэгшэ нүхэр Топоров ба бусад идейно-теоретическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхын түлөө hайнаар оролдодоггүй байха юм.

Партийна үдэшын hургуулинуудай, марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии байгаа.

Партийна hуралсалай хүдэлмэриин дутагдалнууд юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй горкомой бюро, партиин райкомууд партийна hуралсалай ябасые хододоо хинан шалгадаггүйhөөнь, дутагдалнуудые зайсуулха хэмжээ абадаггүйhөөнь болоо.

Партийна hуралсалай шэнэ жэлдэ эдэ дутагдалнуудые дабтажа огто болохогүй. Партийно-гэгээрэлэй системэдэхи hуралсалай жэл октябриин 1-hээ эхилхэнь. Тиимэhээ hуралсалай шэнэ жэлдэ партийна организаци бүхэн мүнөөнhөө hайнаар бэлдэхэ ёhотой. Хэн коммунистын политическэ ямар hуралсалдэ хабаадаха дуратай байhыень тодорхойлхо, тэрэниие хэрэгтэй литератураар гүйсэд хангаха, пропагандистнуудай составые дахин хаража үзэхэ тон шухала.

Партийно-гэгээрэлэй асуудалнууд, коммунистнуудые, партийна, советскэ кадрнуудые идейно-политическээр хүмүүжүүлхэ хэрэг хадаа партийна организацинуудай гол анхаралда байха зэргэтэй гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

— Һуралсалай жэлэй эхиндэ кружогуудые, политhургуулинуудые эмхидхэжэ, пропагандистнуудые томилоод лэ, саашань тэдэнэй хүдэлмэриие ВКП(б)-гэй райком саг үргэлжэ hайнаар хинан шалгадаггүй байгаа. Гадна, зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд идейно-теоретическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлхын түлөө оролдоногүй. Жэшээлхэдэ, элүүрые хамгаалгын Министрын орлогшо нүхэр Резницкий юумэ мэдэхэб гэжэ найдаад лэ теоретическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлдэггүй байха юм,—гэжэ ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь нүхэр Кирдяшкин хэлэбэ.

Паровозо-вагонно заводой коммунистнуудай политическэ hуралсалда бии байгаа дутагдалнуудые ПВЗ-гэй парткомой секретариин орлогшо нүхэр Сталоверко шүүмжэлбэ.

—ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой, мүн ПВЗ-гэй парткомой зүгhөө партийна hуралсалай ябасые хододоо хинан шалгажа байдаггүй дээрэhээнь коммунистнуудаймнай 43 процентнь hуралсалайнгаа программые дүүргээгүй, Ленин, Сталинай биографинуудые шудалха 27 кружок огто хүдэлмэрилөөгүй байха юм. Гадна марксизм-ленинизм бэеэ даагаад шудалха болоhон аяар 200 гаран коммунистнууд теоретическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ талаар ямаршье юумэ хээгүй. Тэрэ тоодо зарим цехүүдэй начальнигууд ба бусад хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд оролсоно, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ комсомолецуудай hуралсалда горьтойхон дутагдалнуудай бии байhаниие элирүүлэн, тэдэниие hуралсалай шэнэ жэлдэ дабтахагүй тухай тогтон хэлэхэ зуураа, ВЛКСМ-эй горкомой секретарь нүхэр Комиссаров иигэжэ шүүмжэлбэ: «ВКП(б)-гэй райкомуудай, партийна эхин организацинуудай зүгhөө комсомольско политическэ hуралсалда хододоо анхаралтайгаар хандадаг байгаа hаань, дутагдалнууд үсөөн байха hэн. Теэд зарим партийна харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, тэрэшэлэн зарим коммунистнууд—пропагандистнууд комсомольско политhуралсал тоодоггүй байгаа. Бидэнэр партийна hуралсалдаа абирдажа байнабди, комсомольско hуралсал hанаха сүлөөгүй гэжэ ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой секретарь нүхэр Панов сэхэ хэлэhэн байна».

Марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд үсөөнөөр хабаадуулагдадаг байгаа. Университедтэ ороод hуража байтараа hуралсалаа элдэб хүндэгүй шалтагаанаар орхидог ушарнууд олонто үзэгдэдэг. Жэшээлхэдэ, мяха-консервын комбинадай дэргэдэ марксизм-ленинизмын үдэшын университедэй филиал нээгдэhэн юм. Тэрээндэ түрүүн 20 гаран хүн ороhон аад, миил 3 хүн дүүргээ. Энэ юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ, үдэшын университедэй хүдэлмэридэ, hурагшадые абалгада ВКП(б)-гэй горкомой анхаралаа багаар табидагhаа болоно гэжэ областной партийна hургуулиин директор нүхэр Кузичев шүүмжэлбэ.

Марксизм-ленинизмые шудалалга городой интеллигенциин дунда hулаар табигданхай. Амаралтын үдэрэй лектори эмхидхэгдэнэгүй, научна хүдэлмэрилэгшэд теоретическэ элидхэлнүүдые, лекцинүүдые уншалгада тон үсөөнөөр хабаадуулагдана. Пропагандистска эрхим hайн дүй дүршэлые тараан нэбтэрүүлхэ ябадал эрхилэгдэнэгүй. Зарим научна хүдэлмэрилэгшэд, уранзохёолшод теоретическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлнэгүй гэжэ НИИК-ын директор нүхэр Хадалов хэлэбэ.

Марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалагшадай хүдэлмэриин, лекционно пропагандын дутагдалнууд тухай ВКП(б)-гэй горкомой лектор нүхэр Хогоева дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

Пропагандистнуудай hайн дүй дүршэл нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Эрхим пропагандистнуудай хүдэлмэри тухай республиканска газетэнүүдтэ, «Агитаторай блокнот» соо ходолоо бэшэгдэдэг байбалынь hайшаалтай байгаа гэжэ мяха-консервын комбинадай парткомой секретарь нүхэр Мурчин хэлэбэ.

Удаань ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Жалсабон үгэ хэлэхэ зуураа, партийна hуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ үзэгдэhэн дутагдалнуудай гол шалтагаануудые элирүүлэн, тэдэниие усадхаха замууд тухай, партийна hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ талаар партийна организацинуудай зорилго тухай тогтобо.

Хэлсэгдэhэн асуудлаараа пленум дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаа.

Үбhэшэдэй дунда агитационно хүдэлмэри hула

Мухаршэбэрэй аймагай Зандинай сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз үбhэ тэжээл бэлэдхэлгые ехээр унжагайруулна. Һүүлэй мэдээгээр тус колхоз сабшалангайнгаа зүбхэн 38,2 процентые сабшаhан, сабшалга ба hүрилэлгын хоорондо ехэхэн забhар гаргажа, сабшаhан үбhэнэйнгөө оройдоо 7,8 процентые hүрилhэн байха юм. Мүн 2400 центнер набшаhата тэжээл бэлдэхын оронд миил 168 центнер бэлдэhэн, силос дараха түсэбөө 3 процент дүүргэhэн байна.

Энэ юун дээрэhээ болооб гэхэдэ, тус колхозой правлени ба партийна организаци үбhэшэдэй дунда ниитэ-политическэ ба агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри hулаар ябуулна. Мүн эндэ ажалай эмхидхэл тон hула. Социалистическэ мүрысөөн ёhо тэды эмхидхэгдэнхэй.

Үбhэ хуряалгын эхилhэнhээ хойшо нэгэшье агитатор хуряалгада ябаhан колхознигуудай дунда хөөрэлдөө, газетэ уншалга үнгэргөөгүй. Ханын газетэ ба «дайшалхы хуудаhанууд» гаргагданагүй. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри эмхидхэгдэнэгүй. Парторганизациин секретарь нүхэр Евдокимов ажалай энэ халуун үедэ «эмнүүлхэмни» гэжэ шалтаад ябашанхай. Колхозой түрүүлэгшэ коммунист нүхэр А. Овчинников түсэбөө дүүргэхэ хэрэгтэ колхознигуудые элсүүлхын оронд, «600 тонно үбhэ тэжээл бэлдэхэ түсэбтэйбди, теэд энэ түсэбые манай колхоз ябашье дүүргэжэ шадахагүй» гэжэ мэдүүлдэг юм.

Мүн Октябриин сомоной «Үнэн» колхоз үбhэ хуряалгые хэтэрхэй ехээр унжагайруулна. Һүүлэй мэдээгээр тус колхоз сабшалангайнгаа талмайн миил 1,7 процентын үбhэ хуряанхай. Колхозой правлени ба партийна организаци үбhэ хуряалгын хүдэлмэридэ ажал хэжэ шадаха бухы колхознигуудаа гаргаагүй. 150 хүдэлмэришэдэй миил 60 хүниинь үбhэ хуряалгада ябана.

«Комсомол», Сутайн сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхозууд баhал ехэ гээгдэлтэй.

Тиимэhээ үбhэшэдэй дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие эрид hайжаруулжа, социалистическэ мүрысөө бодотоор эмхидхэжэ, үбhэ хуряалгын гээгдэлые дары усадхаха шухала.

Б. Дымбрылов.

ХРАЛТАТАЙ БАЙДАГ УНШАЛГЫН БАЙШАН

Үбhэ хуряалгын үедэ хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд колхознигуудай ба механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха зэргэтэй. Гэбэшье, Түнхэнэй аймагай Еловско сельсоведэй уншалгын байшан үбhэшэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үнинэй ябуулнагүй. Элидхэл ба хөөрэлдөөнүүд, хамтын уншалга үнгэргэгдэнэгүй. Энэ хэмжээ-ябуулгада хүдөөгэй интеллигенци хабаадуулагданагүй.

Уншалгын байшангые даагша нүхэр Бобкова агитаторнуудта ямаршье туhа хүргэдэггүй байхаhаа гадна, хаана хэн агитаторай хүдэлмэрилдэгыеншье мэдэдэггүй юм. Үбhэшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэнэгүй.

Нүхэр Бобкова уншалгынгаа байшангые хэдэн үдэрөөр нээдэггүй байха юм. Тэрэнэй хаанашье байhаниинь мэдэгдэдэггүй.

П. Степанов.

Мүнөө Каховка шадар

Каховско ГЭС-эй плотинын баригдаха газарта геологическа бэдэрэлгэ хэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша мастер И. П. Кочергинай малталгын станок хүдэлмэрилжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Днепростройн начальник С. Н. Андриановтай хэhэн хөөрэлдөөнhөө

Днепрын эрье дээрэ Каховкын дайшалхы алдар солоор суурхаhан райондо сталинска саг үеын агууехэ барилга хэгдэжэ байна. Большевигүүдэй партиин ба агууехэ Сталинай хүсэл зоригоор эндэ Каховско гидроузел баригдана.

Каховско гидроузел хүдэлмэринүүдэй хэмжээгээр Днепрогэсhээ нилээд ехэ барилга байха юм. Энэ барилга гидроэлектростанци, плотина, судоходно шлюз, ехэхэн водохранилищи болон насосно станциие хамтадхана. Плотинаар тогтоогдоhон 14 миллиард кубометр хэмжээтэй Каховско водохранилищи Днепрэй уhаар Украинын урда талын ба Хойто Крымэй полинуудые уhалха байна. Днепрээр уруудан ба үгсэн судноиуудые ябуулха Каховско шлюз, мүн уhалууриин hубаг канава руу уhые механическаар ябуулха хүсэ ехэтэ насосно станцинууд,—эдэ бүгэдэ гидротехническэ орёо оньhон барилганууд мүн болоно.

Үшөө нёдондо жэлдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой тунхаглагдаhанай удаа тээ Каховкодо түрүүшын барилгашад ерээ hэн. Эндэ бэдэрэн шэнжэлгын хэдэн олон партинууд барилгын райондо геологическа условинуудые шудалаа. Плотинын hууришэха ба социалистическэ город бариха газар бэдэрэлгэ эхилээ hэн. Топографуудай, геологуудай, архитекторнүүдэй, экономистнуудай, эрдэмтэдэй ба проект зохёогшодой томо коллективэй ажал амжалта илалтаар суурхаа бэлэй. Гидроузелые Казацкое тосхоной районд бариха, тиихэдэ социалистическэ городые Ключевое тосхоной хажууда бодхоохо гэжэ шиидэбэ. Энэ районие тойруулан хамhабариин шухала шухала предприятинууд байгуулагдаха юм. Каховско гидроузелай барилгые правительство Днепростройн коллективтэ даалгаа. Барилгын талмай дээрэ Запорожьеhоо Днепростройн барилгашадай гол кадрнууд, бусад город болон барилганууд дээрэhээ олон хүдэлмэришэд ба инженернүүд, мүн Украинын элдэб областьнуудhаа колхознигууд ерээ. Мүнөө эндэ 4 мянга гаран хүн хүдэлмэрилнэ.

Энэ коллектив 1951 ондо гидроузелай гол барилгануудые үргэнөөр ябуулха бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэхэ байна. Барилганууд юрэнхыдөө хойто жэлhээ эхилхэ юм. Бидэ Каховка хүрэтэр түмэр зам табиха, Каховкоhоо Ключевое хүрэтэр шоссе харгы гаргаха, пристаньнүүдые, хамhабариин хэдэ хэдэн ажахы байгуулха, социалистическэ город бодхоохо, тепловой электростанци бариха, электричество дамжуулгын Кривой Рог-Каховка гэhэн үндэрвольтно линиие Днепр дээгүүр хүндэлэн татаха байнабди. Барилгын районой геологическа болон бусад өөрэ янзануудтай холбоотой хэдэ хэдэн бэрхэшээлнүүдые дабахада туhалха научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэринүүдэй туйлай ехэ программа бэелүүлхэ байнабди. Эсэстээ, бидэнэр 1952 оной үйлэдбэриин түсэбые эртээнhээ хараалха ушартайбди. Эдэ шухала зорилгонуудые бэелүүлхын тула манай бүхы коллектив хүдэлмэрилжэ байна.

Түмэр замай барилга урагшатай түргөөр ябуулагдана. Жэлэй эсэс хүрэтэр түмэр зам табигдажа дүүргэгдэхэ юм. Днепр дээрэ пристаньнүүд түхеэрэгдээд, уhаар ерэhэн ашаануудые—модо, шулуу, хирпиисэ, суглуулагдадаг гэр, станогууд болон барилгын механизмуудые тушаан абажа байна. Саг зуурын механизированнэ пристаниие барилга эхилээ.

Мүнөө үедэ гэр байрын барилга үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байна. Энэ жэлдэ 24 мянган квадратна метр талмайтай байрын гэрнүүд, дунда hургуулиин ба хүүгэдэй яслиин байшангууд болон бусад гэрнүүд баригдаха юм.

Днепрын гоё hайхан үндэр эрье дээрэ Ключевое тосхоной районд гидроузел баригшадай социалистическэ город бодожо байна. Эндэхи хүдэлмэри хэдэн hарын урда тээ эхилээ, гэбэшье, 72 гэр бэлэн болоод, хэдэн арбаад гэрнүүд баригдажа байна. Энэ жэлэй эсэс хүрэтэр Ключевое тосхондо 180 нэгэ дабхар, 13 хоёр дабхар, 14 гурбан дабхар гэрнүүд ба культурна эмхи зургаануудай хэдэ хэдэн байшангууд баригдаха байна. Тэрээнhээ гадна, больничка городок ба клубай барилга эхилхэ юм. Эндэхи социалистическэ город гэр байрын 85 мянган квадратна метр талмайтай байха юм. Гэр байрын бүхы программа 2—3 жэлэй туршада дүүргэгдэхэ байна.

Шэнэ городто дүтэхэн тепловой электростанци баригдажа байна. Котёл болон турбинануудай монтаж дүүргэгдээ. Һаяын үдэрнүүдтэ эдэ бүгэдэ ашаглалтада үгтэжэ, хамhабариин предприятинуудта электроэнерги, гэр байрануудта гэрэл үгэхэ байна. Тепловой электростанци хадаа барилгын эрилтэнүүдые саг зуура ба багахан хэмжээтэйгээр хангаха байна. 1952 онhоо гол барилгануудые механизацилхын тулада ехэхэн хэмжээнэй электроэнерги хэрэгтэй болохо байна. Ушар иимэhээ, бидэнэр Кривой Рогhоо Каховка хүрэтэр электроэнерги дамжуулха үндэрвольтно лини татажа байнабди. Энэ лини таталга мүнөө жэлэй эгээл шухала хүдэлмэриин нэгэн болоно. Днепростроевецууд энэ хүдэлмэриие ноябрь хүрэтэр дүүргэхэбди гэжэ уялгалаа.

Бетонно заводойшье монтаж дүүргэгдэжэ байна.

Казацкое проливта эльhээр хэгдэhэн плотинын моделые туршалга хэгдэнэ. Тэрээниие хүсэ ехэтэ земснаряд туршажа байдаг. Энэ туршалга хадаа эльhээр хэhэн дамбын барилга хэр болохотой гээшэб гэжэ шалгаhан удхатай байна, иимэ барилганууда Каховкын ... hэн хэр таараха гээшэб гэжэ ... доркойлхо байнабди. Иимэ пробле[мэ]нүүдые шудалан үзэхын ... 15 метр гүнзэгытэй туршалгын [котло]лован бэлэдхэхэ байнабди. Мүн ...нэй өөрhоо доошонхи газа[р] хүрьhые шудалхын тула кэссон ... дэг тусхай прибор котлован руу ... бигдаха юм.

Барилга дээрэ түсэбөө бол... hоо урид дүүргэхын түлөө тэмсэл үргэнөөр дэлгэрбэ. Орденто Днепростройн коллектив Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ канал... дай барилгашадые социалистическэ мүрысөөндэ уряалаа. Тиихэдэ барилгын-монтажна хүдэлмэри... дэй жэлэй программые Сталинай Конституциин үдэр хүрэтэр дүү... гэхэбди гэhэн уялга абаба. Энэ жэлэй туршада бидэ үн... мэргэжэлтэй 1000 барилгашад... монтажнигуудые болон механи... торнуудые бэлэдхэхэ байнабди.

Барилга дээрэ дэлгэрhэн соци... листическэ мүрысөөн hайн аша ... харуулна. Стахановецуудай ... олошоржо, тэдэнэй шадабаси ... лон ажалайнь бүтээсэ дээшэлэ... Гэр байрын барилга дээрэ ... лэhэн шэнэ түрүү поточно ме... хадаа коллективэй ехэхэн туйл... та мүн болоно. Энэ арга ме... УССР-эй архитектурын Академи... барилгын техникын институд... гаргагдажа, социалистическэ гор... бодхоолгодо хэрэглэгдэнэ.

Поточно метод хадаа бүхы ... дэлмэринүүдые тодоор хараа... абалга дээрэ, тэдэнэй хойно хойн... hоо хэгдэхыень түсэбөөр бэлэдх... гэ дээрэ үндэhэлдэг байна. Уш... иимэhээ бригада бүхэн үйлэдб... риин нэгэ нэгэ процессые бэелүү... дэг байна. Энэ хадаа залуу хүдэ... мэришэдтэ мэргэжэлээ түргө... шудалха, үндэр мастерство оло... ба хүдэлмэриин түргэн темп туй... ха арга боломжо үгэнэ. Мүн... манай барилга дээрэ 4 поток бэ... лүүлэгдээ. Поток бүхэнэйнь 20 г... рэй барилгые зээлнэ. Нэгэ пото... дээрэ каменщигуудай, дархашу... лай штукатурнуудай болон бусад... мэргэжэлтэдэй 26 бригада хүдэ... мэрилнэ. Хамаг бригаданууд ... мөөр ехээр үлүүлэн дүүргэнэ.

Коммунист Т. Руденкын дар... шуулай, Т. Сергиенко гэгшын ст... лярнуудай бригаданууд, мастер Т. Новиковой участогай электрогүй... болон бусад олон хүдэлмэрилэгш... ажалай үндэр бүтээсэ туйлан... Манай барилгын солото стахано... ка штукатур Мария Пархоменко гэгшын нэрэ олондо мэдээжэ б... лонхой. Тэрэ хадаа түрүүшын ... гэдэ Каховкодо ерээд, Куйбышев... ска гидроузелай штукатурнуудай... хэhэн мүрысөөе үүсхэгшэ боло... hэн. Тэрэнэй бригадада колхозho... ерэhэн комсомолка Ф. Гнатовска... штукатурна хүдэлмэриин гайха... шагта мастер болоо.

Каховско гидроузелай барилга... шадта бүхы оромнай туhална. Ба... рилга дээрэ хүдэлмэрилхөө хүсэ... hэн мэргэжэлтэд болон хүдэлмэри... лэгшэдhээ, элдэб проблемэнүүд... шиидхэлгэдэ ба захилнуудые дүүр... гэлгэдэ өөhэдынгөө туhа хүргэхэ... хүсэдэг научна болон ажахын ор... ганизацинуудhаа олон тоото бэшэ... гүүд үдэр бүри Каховкодо ерэдэг. СССР-эй наукануудай Академи... дэргэдэхи коммунизмын барилгада туhалха Комитедэй нэрэhээ Ака... демик А. В. Топчиев Каховско гидроузелые барилгада хэрэгтэй научна хүдэлмэринүүдэй тематика эльгээхыень эрибэн байна. Эндэ ба... рилга дээрэ хэрэглэгдэжэ болохо проектнэ баян материалнуудые абажа болохо бэшэ гүт гэжэ За... порожьеhоо дурадхана. Каховка районд олоhон барилгын мате... риалнуудай элбэг бии тухай мэдээ... нүүдые Одесса городhоо горно ин... женер манда эльгээнэ. Промыш... ленна предприятиин коллективүүд манай захилые дүүргэхэдэ, энэ нэй аллар солын хэрэг гээшэ гэж... тоолоно.

Бүгэдэарадай анхарал эрголд... гоhсо зоригжоhон Каховско гидро... узелай барилгашад ажалай шэнэ... шэнэ амжалтануудые туйлана.

(ТАСС).

Партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй шэнэ отряд

Ороной республиканска ба областной партийна hургуулинууд шэнэ ехэ бүлэг партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэн гаргаба. Һурагшад марксизм-ленинизмын теорёор гүнзэгы эрдэм абаа, хүдэлмэриингөө дүршэлые үргэлхөө гэжэ экзаменууд харуулна.

Латвиин КП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи хоёр жэлэй партийна hургуулиие ээлжээтэ дүүргэлгэдэ зорюулагдаhан баярай суглаан Рига городто болобо. Тус hургуулиие энэ жэлдэ 130 хүн дүүргээ.

Армениин КП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи республиканска партийна hургуули дүүргэлгэ хадаа тус hургуулиин бии болоhоор табан жэлэй ойтой тохёолдобо. Энэ табан жэл соо hургуулиие 550 хүн дүүргээ. Дүүргэгшэд бүгэдөөрөө партийна ба советскэ органуудта хүдэлмэрилнэ, партиин горкомуудай ба райкомуудай секретарьнуудаар hунгагдаа. Мүнөө hургуулиие 138 хүн дүүргэжэ гараа.

Киргизиин КП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи республиканска партийна hургуули партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй шэнэ отрядые үгөө. Белоруссиин КП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи республиканска партийна hургуулиие 382 хүн дүүргээ. Львовско обкомой дэргэдэхи партийна hургуулида 200 гаран партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэд шэнээр бэлэдхэгдээ. Һурагшадай 75 процентнь шалгалтын экзаменуудые «онсо» ба «hайн» гэhэн сэгнэлтэтэйгээр үгөө. Партийна Коми обкомой дэргэдэхи Сыктывкарска областной партийна hургуулиие 51 хүн дүүргээ.

Узбекистанай КП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи республиканска хоёр жэлэй партийна hургуулида июлиин 31-дэ ээлжээтэ дүүргэлтэ болобо. Һургуули дүүргээ гэhэн дипломуудые 200 гаран хүн абаа.

(ТАСС).

Манай календарь

Ородой элитэ композитор А. С. Аренский

Түрэhэнhээнь хойшо 90 жэл гүйсэhэнэй ойдо

…хи зуун жэлэй hүүлшын …та ородой классическа хүгжэ… …орифейнүүд Чайковский, Му…ский, Римский-Корсаков гэг… гадна, тэдэнэй хэрэгые үр…лүүлэгшэд ба оюун бэлигтэй …шадынь суурхаhан байна. …ий-Корсаковай элитэ hураг…ай нэгэниинь Антон Степано… Аренский байгаа юм.

…С. Аренский 1861 оной ав… 11-дэ Новгородто врачын … түрөө. Тэрэнэй түрэлхи… хүгжэмдэ ехээр дуралдаг hэн. …нь виолончелеэр наададаг ба … бэрхэ пианистка байгаа. …ий 7 наhатайдаа фортепиа… наададаг байгаа, 9-тэйдөө … зохёожо туршадаг болоо. 1882 ондо Петербургска кон…торие Аренский алтан ме…алиаар дүүргээд, Московско …ваториин багша болоо hэн. …ий тэндэ хүдэлмэрилжэ бай… хүгжэмэй-теоретическэ хэдэн номуудые бэшэhэн ба оюун …тэй олон залуу композитор…ые хүмүүжүүлhэн байна. Оро…ай hайхамшагта композиторнууд …бин ба Рахманинов гэгшэд …скиин hурагшадынь байгаа.

Москвада Аренский Чайковски… танилсаа hэн. Чайковский тэ…ай творчестводо hайн нүлөө …hон ба ехэ туhа хүргэhэн бай… Аренский «Волга дээрэхи …» гэhэн түрүүшынгээ оперын …тые Чайковскиhоо абаhан …

Аренский Москвада ажаhууха… …рхим зохёолнуудаа найруулан … Тэдээн соонь 2 симфони, … тоото романснууд, инструмен…на пьесэнүүд ба хоровой зо…нууд оролсоно. 1894 ондо …hайханай Академиин захилаар …аль» гэжэ оперые тэрэ бэ… …жэл үнгэрhэн хойно Аренский …тербург ерэжэ, дуунай капел… …дархилэгшэ болоо hэн. Урда тээнь энэ үүргые суута композитор Балакиров эзэлжэ байhанаа, өөрөө орхиhон байгаа. Петербургда Аренский вокальна квартедүүдые, Пушкинай «Бахчесарайн фонтан» гэжэ поэмэдэ хүгжэм, «Египедтэ hүни» гэжэ балет, «Наль ба Дамаянти» гэжэ оперо болон олон романснуудые бэшэhэн байгаа.

Аренский болбол ехэ оюун бэлигтэй композитор hэн. Тэрэнэй творчестводонь оперо, балет, симфони, камерна ансамбль, концерт, романс, хоровой зохёолнууд гэхэ мэтэ бүхы жанрнууд оролсоно. Зүгөөр, бүхы жанрнуудта композитор өөрынгөө оюун бэлигые ба мэргэжэл шадабарие нэгэн тэгшэ хэмжээгээр харуулдаггүй hэн. Тэрэ болбол хүнэй сэдьхэлдэхи hанал бодолые дүүрэнээр харуулhан лирическэ зохёолнуудые илангаяа гоё hайханаар бэшэдэг байгаа. Тиимэhээнь, тэрэнэй романснууд онсо илгаатай. Романснуудынь Аренскиин ехэ оюун бэлигыень хурсаар ба хүсэтэйгөөр харуулна. Тэрэнэй зохёолнууд эли тодо, ирагуу гоё ба дүүрэhэн түхэл шэнжэтэйгээрээ онсо илгарна. Аренскиин фортепианна пьесэнүүдынь нариинаар ба хурсаар зохёогдоhон лирическэ миниатюранууд болоно.

Ородой классическа хүгжэмэй ёhо заншалые дахан Аренский өөрынгөө зохёолнуудта арадай дуунуудые хэрэглэдэг байгаа. Ород арадай суута үльгэршэн Рябининай суглуулан бэшэhэн материалаар инструментальна ехэ пьесые Аренский эгээл түрүүлэн зохёоhон байна.

Аренскиин зохёолнууд камерна концертнүүдэй репертуарай үнэтэ хубинь болонхой. Тэдэнэр хадаа ородой классическа хүгжэмэй жэшээтэ зүйлнүүдынь болоно.

В. Сучкова.

Кабанскын аймагай Посольско сельсоведэй «Байкал» гэжэ загаhа барилгын колхозой коммунистнууд К. Трескин, К. Коковин гэгшэдэй бригаданууд загаhа бариха түсэбөө жэл бүри үлүүлэн дүүргэдэг юм. Энэ жэлэй гурбадахи кварталай түсэбые тус бригада июлиин 15-да дүүргээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кирилл Иванович Коковиной бригада гүльмэеэ татажа байна.

Ф. Моренецын фото.

Культурын гуламта

Баргажанай аймагай Башаровска уншалгын байшан (даагшань нүхэр И. Чирков) нютагайнгаа хүн зоной дунда культурно-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. hүүлшын hарануудай туршада элдэб темэнүүдтэй 16 лекцинүүд уншагдажа, 1500 хүн хабаадуулагдаа. Мүн 57 элидхэл ба хөөрэлдөөнүүд, залуушуулай 9 вечернүүд үнгэргэгдөө.

Коммунизмын агуу ехэ барилганuудта зорюулагдаhан вечер илангаяа hонирхолтойгоор үнгэргэгдэhэн байна. «Коммунизмын агуу ехэ барилганууд» гэжэ тусхай уголок эмхидхэгдээ. Барилгануудай, каналнуудай, гидробарилгануудай схемэнүүд зурагдажа, эли тодо газарта хадагдаа. Вечертэ хабаадагшадтай хөөрэлдөөн үнгэргэгдэhэн байна. Уншалгын байшангай уранhайханай самодеятельностиин коллектив зүжэг наада табяа.

Тэндэ драматическа, хоровой, хүгжэмэй ба физкультурна кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Тус кружогойхид үе үе болоод лэ концерт ба нэгэ акттай пьесэ табина. Тэдэнэй табиhан концертнүүдые ажалшад ехэ hонирхон харана. Драматическа кружогой гэшүүдhээ уранhайханай агитбригада эмхидхэгдэнхэй. Тус бригада загаhашадай бригаданuудта 4 дахин, ой модоной промышленностиин хүдэлмэришэдтэ 3 дахин концерт харуулаа.

Мүн уншалгын байшан хүүгэдэй сэнгэлиг хүхюугээр амархын тулада элдэб хэмжээ-ябуулганuудые үнгэргэнэ. Хүүгэдэй утреннигүүд ба элдэб нааданууд эмхидхэгдэhэн байна.

Загаhашадай ба таряанажалай бригадануудта социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ уншалгын байшангай хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Мүрысөөнэй дүнгүүд показателиин доскада бэшэгдэжэ байдаг. Мүн хүндэлэлэй доскада ажалай түрүүшүүлэй нэрэ бэшэгдэдэг юм.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ нютагай интеллигенци ба эдэбхитэд олоороо хабаадуулагдана. Иигэжэ тус уншалгын байшан культурын бодото гуламта болонхой.

И. Байкальский.

Фольклорист И. Я. Кондаков

Гүрэнэй географическа обществын Кяхтинска отделени ба академик Обручевой нэрэмжэтэ музей Забайкальеын хизаар ороноо шэнжэлэгшэд-фольклористнуудай нэгэниинь болохо Иаким Яковлевич Кондаковой ажал-ябуулгаяа эхилhээр 45 жэл гүйсэhэнэйнь ойе тэмдэглэhэн байна. Иаким Яковлевич эдир ябахаhаа хойшо арадай аман зохёолнуудые hонирходог hэн. Байгша зуун жэлэй эхеэр Кяхтада хизаар ороноо шэнжэлдэг суута хүнүүд врач—антрополог Ю. Талько-Гринцевич ба багша-археолог Мостиц гэгшэдтэй тэрэ танилсаа юм. Тэдэнэй туhаламжаар Кондаков хизаар ороноо шэнжэлдэг, ород ба бурят-монгол арадуудай дуунуудые, онтохонуудые, легендэнүүдые ба хошоо үгэнүүдые арадай аман зохёолhоо бэшэн абадаг болоhон байгаа.

Иаким Яковлевич үни удаан жэлдэ энэ ажал ябуулха зуураа, 500 шахуу хэблэлэй хуудаhан хэмжээтэй фольклорно материал суглуулжа, научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудта үгэhэн байна. Тэрэнэй суглуулhан олон зохёолнууд сталинска эпохын зол жаргалта ажабайдалда зорюулагданхай.

Мүн хизаар ороноо шэнжэлхэ Кяхтинска музейн даалгабаряар Иаким Яковлевич урда сагта хэгдэhэн уhалалгын каналнууд ба мүнөөнэй булагууд тухай мэдээнүүдые суглуулаа.

Иаким Яковлевич үндэр наhатай боложо, пенсидэ гараhаншье hаа, арадай аман зохёолнуудые суглуулhан зандаа

Р. Тугутов.

hуралсалай жэлдэ hайнаар бэлдэнэ

…ын аймагта 2 дунда, 4 до…жэлэй, 14 эхин hургуулинууд … юм. Эдэ hургуулинуудай олон… hуралсалай шэнэ жэлдэ hай… бэлэдхэжэ байна. Жэшээлхэ… Комсомольско долоонжэлэй …ректорынь нүхэр Туговикова), … Адагай (даагшань нүхэр …ков) ба Эгэтын (даагшань … Ширабон) эхин hургуули… бүхы hуралсалай жэлэй тур… хүрэхэ түлеэ бэлдэжэ, hур…нуудайнгаа газаа шэрэhэн, …анарай гэрнүүдые штукатур…, парта, доска, пол ба бусад …сэлнүүдээ шэрдэhэн байха … Мүн Сосново-Озерско ба Ви…скэ дунда hургуулинууд hурал…ай шэнэ жэлдэ муу бэшээр бэл… байна.

…ндын долоонжэлэй hургуу… байшан капитальнаар заhа…галгдаа. Тэлэмбын эхин hургуулида багшанарай байха 2 гэр шэнээр баригдаhан, партанууд ба hуралсалай бусад хэрэгсэлнүүд hэльбэгдэhэн байна.

Тус аймагай магазинуудта учебнигүүд, классай журнал, тетрадь болон бусад хэрэгсэлнүүд элбэгээр абтанхай. Намар шалгалта үгэхэ болоhон hурагшадтай заняти эмхитэй гуримтайгаар үнгэргэгдэжэ эхилээ.

Гэбэшье, Исингын сомондо хоёр эхин hургуули заhабарилгын хүдэлмэрие дүүргээдүй. Теэд, тэндэхи сомоной Совет (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыренжапова) заhабарилгада хэрэгтэй мүнгыень саг соонь үгэдэггүй байна. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Бандеев) заhабарилгын хүдэлмэрие ехээр удааруулна.

Б. Шаралдаев.

Малай убэлжэлгэдэ бэлэдхэл

Хэжэнгынхид малдаа убэлэй байрануудые баринагүй

Үнгэрэгшэ жэлдэ Хэжэнгын аймагай колхозуудай олон толгой адуу малаа гарзалуулhан ябадал гансашье тэжээлээр дутамаг дээрэhээнь бэшэ, мүн малай дулаан байраар үсөөн дээрэhээнь болоhон байгаа. Энээнhээ тобшолол хэжэ, хэжэнгынхид мүнөө жэлдэ малай байрануудай барилгые hайнаар ябуулха ёhотой байгаа. Гэбэшье, аймаг дотор малай убэлжэлгэдэ бэлэдхэл, илангаяа байрануудые заhабарилга ба шэнээр барилга тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. 22600 кубометр барилгын модо бэлэдхэхэ түсэбтэй аад, августын 1 болотор оройдоо 4900 кубометр бэлэдхээ. Тэрэшэлэн малай байра барилга ба заhабарилга дээрэ 240 хүн хүдэлмэрилхэ ёhотой аад, миил 141 хүн хүдэлмэрилнэ. Аймаг дотор хамта дээрээ 1000 үхэрэй, 280 мориной, 390 тугалай, 16100 хониной, 14300 гахайн байха байранууд баригдаха, 1700 тонно силосэй багтаха түхеэрэлгэнүүд хэгдэхэ ёhотой юм. Теэд энэ түсэб холо дүүргэгдээгүй. Үнгэрхэдөө аймагай зарим колхозууд малай байрануудые мүнөө хүрэтэрөө барижа эхилээгүй байха юм.

Энэ хүдэлмэрие таhалдуулhанай түлөө хүдөөгэй ба колхозно барилгын аймагай таhагые даагша Цылендамбаев, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Шулуков хүдэлмэриhөө гаргагдаhан байна. Гэбэшье, хүдөөгэй ба колхозно барилгын аймагай таhагые даагшаар томилогдоhон нүхэр Цыренов бии байhан дутагдалнуудые дары усадхажа, малай байра барилгын, модо бэлэдхэлгын ба барилгын бригаданuудые эмхидхэхэ талаар мүн лэ хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Аяар хахад жэлэй турша соо Хэжэнгэдэ 200 үхэрэй багтаха оройдоо хоёрхон байра баригдаа.

ВКП(б)-гэй областной комитедэй бюрогой шиидхэбэри болон республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёhоор малай байрануудые барилгын стахановска hара соносхогдоhон байгаа. Гэбэшье, хэжэнгынхид тэрээндэ ёhо тэдыгээр хандажа, энэ hарын турша соо малай байрануудые барилгын хүдэлмэрие хурдадхахын түлөө тэмсээгүй. Малай байрануудые барилгын иимэ хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байhание хаража байбашье, ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэдком барилгын организацинууд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ ямаршье эрилтэ хэнэгүй.

М. Майоров.

Улаан тугта хүртэбэ

Малажал хүгжөөлгын талаар hайн амжалта түйлаhанайнгаа түлөө Сэлэнгын аймагай Доодо Убукунай сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхоз ВКП(б)-гэй айкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэhэн байна. Энэ колхозой Долгор Дамбаевагай даажа байhан үнеэдэй гүүртэ илангаяа hайн амжалта түйлана. Нүхэр Дамбаева болбол үнеэдэй түхэреэн сүүдхэ соо адуулга, 3 удаа hаалга эмхидхэhэнэй ашаар үнеэдhээ ехэ hү hаажа, гүрэндэ hү тушааха даалгабаряа саг соонь дүүргэнэ. Үнеэдые үдэрэй 3 дахин hаахын тула бэлшээри дээрэнь тусгаар хорой баринхай. Гүүртын hаалишад Д. Абидуева, Ц. Содномова, Д. Чагдурова, С. Линхобоева гэгшэд туд бүридөө 13—13 үнеэ даажа, hайнаар харууhална. Тэрэшэлэн 1930 онhоо хойшо малша пастугаар хүдэлмэрилжэ байhан үбгэн Цыден Баяндаев бэлшээриингээ газарнуудые hэлгүүлэн, үнеэдые hайнаар адуулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулна.

Тус колхозой хониной-товарна фермэ (даагшань нүхэр Содномова) үнгэрэгшэ жэлэй убэлжэлгые нэгэшье толгой хони гарзалуулангүй, жэшээтэ hайнаар үнгэргэhэн байгаа. Хабар, зундаа бэлшээрие зоотехническэ заабариин ёhоор, hайнаар хэрэглэжэ, мүнөө хонидоо нилээд hайн шадалтай ба тарган болгонхой. Хонин бүхэнhөө 2,2 килограмм ноохо хайшалжа, гүрэндэ ноохо тушааха түсэбөө саг соонь дүүргэhэн байна. Тэрэшэлэн гүрэндэ 342 килограмм брынзэ тушаажа, түсэбөө дүүргэнхэй.

Ч. Генинов.

Республикын эрхим адуушан

Хориин аймагай «Красный партизан» колхозой адуушан Цырен Аюшин эрхим адуушан гэжэ аймаг дотороо суутай. Үшөө үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдээр нүхэр Аюшинда «Республикын эрхим адуушан» гэжэ хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдоо hэн.

Энэ жэл адуушан Цырен Аюшин үшөө hайнаар хүдэлмэрилжэ, адуу мори үсхэбэрилхэ хоёр жэлэй түсэб дүүргэхэ ябалалдань колхоздоо туhалхаар шиидэhэн байгаа. Тиин нүхэр Аюшин хэлэhэн үгэеэ бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ шадаа. Даалгабарита 40 гүүнhээ 40 унага абаад түлжүүлжэ байна. Энээнэйнь ашаар колхоз адуу мори үсхэбэрилхэ хоёр жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргээ.

—Минии хүдэлмэридэ тиимэ онсодоо юумэн байхагүй. Хаража ябаhан малаа ханамжатай оролдосотойгоор адуулбал, хэншье hайн амжалта түйлажа шадаха юм, — гэжэ нүхэр Аюшин хөөрэнэ.

Б. Намжилон.

КОМБАЙНАА БҮРИН ХҮСӨӨРНЬ АШАГЛАЯ

Сагаан-Усанай МТС-эй комбайнер И. Плюснинэй хөөрөөнhөө

…ндо «Сталинец—6» ком…наар бүхэли сезон хүрэхэгүй … соо 967 гектар таряа ху…жа, 600 килограмм горючи ал… hэм. Комбайнер боломсоороо … олон гектар таряа хуряажа … бэшэ, харин жэл бүри ажа…гаа бүтээсые дээшэлүүлжэ, … показатель түйлааб. Жэ…нь, 1948 ондо 660, 1949 ондо— … гектар гэхэ мэтээр ажалайн… бүтээсые дээшэлүүлhэн байнаб. … жэлдэ хүсэтэ машинаараа 1100 …тар таряа хуряаха ба 10 про…нт горючи алмаха уялга абааб. … дүүргэхэ арга боломжо … бии.

Жэл бүри таряа хуряаха зуураа, … дүршэл ехэтэй болонобди. …тагай эрхэ байдал ба таряанай …гасые хараадаа абажа, хуряал… хэдэгбди. Машинаяа тон hай…ар мэдэхэ гээшэ ажалай үндэр …тээсын шухала нүхэсэл мүн. …тоогдоhон саг соогоо техническэ …рууhа хээд, минута бүхэнииe …нэжэ hураад хүдэлмэрилөө ха… ажалай бүтээсэ нилээд дээшэл… байна. Бидэ машинаяа иишэ …шэнь дэмы ябуулдаггүй, түхэ…рэн сүүдхэ соо шахуу хүдэлмэри…үүлдэгбди. Иигэжэ хүдэлмэрил… зарим үдэрнүүдтэ 35 гектар …рэтэр хуряагдадаг юм.

Таряа хуряалгын халуун үе …тожо байна. Манай МТС-эй харьяата колхозуудта таряанай …гаса муу бэшэ. Тиимэhээ энээ… богонихон саг соо гээлтэгүй… хуряажа абаха гээшэ манай арюун уялга мүн. Энээние бэелүүлхын тула комбайнуудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха хэрэгтэй. Энээн тушаа хэдэн үгэ хэлэхэ hанаатайб. Хуряалгын hүүлээр машинаяа hайтар сэбэрлээд, жэбэрхээр частьнуудынь тоhододогбди. Тиихэдэ шухала частьнуудынь абажа складта хадагалуулдаг байнабди. Үбэлэй сагта машинаяа hарабша доро байлганабди. Иигэжэ хадагалhанай ашаар полотно ба сабшалгын аппарат 2—3 сезон соо ябадаг. Комбайнмнай техническэ бүрин бүтэн байдаг, тиимэhээ ехэ заhабарилга хэгдэдэггүй. Комбайнаа би өөрөө заhабарилдагби.

Техническэ харууhалга хадаа машиные hаадгүйгөөр ябуулха шухала нүхэсэл мүн. № 1 техническэ харууhа сүүдхэ соогоо хоёр дахин хэдэгбди. Нэгыень — хүдэлмэриин урда тээ, нүгөөдыень — харанхы болохын урда тээ хэдэгбди.

Тракторнуудые бэлэдхэлгэ манай хэрэг бэшэ гэжэ зарим комбайнернууд бододог. Энэ буруу. Тракторай заhабарилгые комбайнер өөрөө шалгаха ёhотой. Мүн хүдэлмэрилжэшье ябахадаа, трактораа хододоо шалгажа, харууhалжа ябадагбди. Хуряалгын урда тээ трактораа hайтар заhабарилаад, хүдэлмэрилжэ захалдагбди.

Агрегадта ябаха хүнүүдээ хуряаха участогуудтаяа танилсуулаад, уялгануудыень хэлэжэ үгэдэгбди. Загонуудаа уридшалан хэмжээд, бэлэдхэхэ гээшэ ехэ удхашанартай. Энээнэй ашаар манай агрегат 80—100 гектар таряа үлүү ехые хуряадаг байна.

Хуряалгын үедэ час бүхэн үнэтэй. Тиимэhээ үглөөгүүр шүүдэрэй хатахые хүлеэжэ байнгүй, 6 часhаа үдэрэй хахад болотор хүдэлмэрилhэнэй hүүлээр заправка хээд, үдэшэ болотор ябадагбди. Таряанай шиигтэй байхада дүүрэн хедерээрээ сабшуулдаггүй, харин хатамсаарнь хүсэдөөр абхуулан сабшуулдагбди. Үдэшын 7 часта агрегадаа байлгажа, машинаяа hүниин хүдэлмэридэ бэлэдхэдэгби. hүниндөө хадахын тула тон hайн газараа үлөөдэгбди. Таряанай шиигтэхэдэнь комбайнайнгаа декые бага үргөөд ябахада таряан гээгдэсэгүй байдаг. Тиин үглөөнэй шүүдэрэй унатар хүдэлмэрилдэгбди. Иигэжэ хуряаhан таряа түргэнөөр хатаахын тула зерносушилка hайнаар бэлэдхэгдэхэ, тиихэдэ таряа сэбэрлэдэг машинанууд таhалгаряагүйгөөр хүдэлмэрилхэ зэргэтэй. Тиигээгүй hаа, таряан гутажа болохо.

Бункерай таряа ябууд дундань эюулжэ абаха гээшэ угаа шухала. Энээн бүри агрегадаа байлгаха болоо hаа, хүдэлмэриин 3—5 час гээгдэхэ ба ажалай бүтээсэ доошолхо байна. Бункерай таряа ябууд дундань эюулжэ абахын тула бишыхан гэшхүүр түхеэрдэгбди. Хоёр үхибүүд таряа мэшээглээд, газарта буулгадаг ба эдээниень таряа шэрэгшэд тэргэдэ ашажа абаашадаг юм.

Таряа түргэнөөр хуряахаяа оролдохотоёо хамта комбайнер таряагаа гээхэгүйн түлөө тэмсэхэ зорилготой. Таряан эдеэшээгүй, шиигтэй дээрэhээ гээлтэдэ ороно гэжэ зарим хүнүүд хэлэдэг. Энэ буруу. Гээлтэ болоо hаа, имагтал комбайнерай машинынгаа механизмуудые тааруулжа шадаагүй дээрэhээ болодог юм.

Тэрэшэлэн унаhан таряа хуряахада таряан ехээр гээгдэдэг. Тиимэhээ иимэ таряа хуряахадаа хүндэлөөшэнь гү, али 45 градусаар hөөлжэлүүлэн хададаг байнаб. Манай МТС-эй, мүн тэрэшэлэн бусадшье МТС-үүдэй харьяата колхозуудай полинууд дээрэ комбайнова хуряалгын hүүлээр нилээд олон колосууд гээгдэhэн байдаг. Энэ хадаа ехэнхидээ «Коммунар» комбайнай хедерэй урда хажуугайнь доошоо болгогдодог аад, хойто хажуугайнь доогуур табигдадаггүй дээрэhээ болоно. Таряа доогуур сабшуулхын тула хедерые доогуур табихада тэрээнэй транспортёр хэлтэгы боложо, тэрээн дээрэhээ колосууд hолжорон унадаг байна. Колосуудай иигэжэ гээгдэхэгүйн тула би комбайнайнгаа хедерэй хойто хажуугай заводской кронштейндэ түмэр залгажа, 10 сантиметрээр ута болгоhон байнаб. Тэрээнэй ашаар хедерэй хойто хажуу урдахитаяа адли доошоо болгогдожо, дээрэhээнь колосууд унахаяа болиhон байха юм.

Хүдэлмэрилжэ ябахадаа уhа шэрэгшэhээ эхилээд заправщик хүрэтэрөө манай агрегадай бүхы гэшүүд гансашье таряанай сабшалга дээрэ бэшэ, мүн сохилго дээрэ орооhоной гээлтэдэ орохогүйень барандаа шалган хаража ябадаг. Ороohон [illegible] али соломо руу ороно хаяа гэжэ хүн бүхэн хаража ябадаг. Юуб гэхэдэ, жэгдэ hайн газартай участок дээрэ хуряахаар тааруулагдаhан комбайнай молотилка жэгдэ бэшэ газарта хуряажа эхилхэдэ гэнтэ орооhоёо михиинэ, соломо руугаа оруулжа байдаг юм. Манай «Коммунар» комбайн 3 зерноуловительтай. Нэгэниинь, заводто хэгдэhэн —сохигдоhон таряанай ябадаг транспортёр доро, нүгөөдэнь —хедерэй урда талада ба гурбадахинь — соломокопнитель доро таарyулагданхай. Зерноуловительнууд таряанай гээлтые нилээд багадхадаг. Зүгөөр тэдээниие саг үргэлжэ хооhолжо ябаха хэрэгтэй. Манай агрегадта энэ хүдэлмэри соломокопнитель дээрэ хүдэлмэрилдэг хүдэлмэришэндэ даалгагданхай. Энэ хүдэлмэришэнэй хэхэ ажалынь багашаг байдаг, тиимэhээ зерноуловительнуудые байд гээд лэ хооhолжо ябаха яhала сүлөөтэй юм.

Таряа эрхим шанартайгаар хуряаха ба комбайнаа үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглахаhаа гадна, колхозно ниитын малажалда шадаал hаа ехэ хэмжээнэй тэжээл хуряаха зорилго бидэ комбайнернуудай урда табигдана. ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК болбол «Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай» тогтоол соогоо ургажа байгаа ниитын адуу малые тэжээлээр хангалсахын тула бүхы арга боломжоёо хэрэглэхэ ёhотой гэжэ бидэ комбайнернуудые уялгаhан байна. Тиимэhээ манай агрегат ургасые эгээл доогуур сабшажа, [illegible] соломо ехээр хуряахые оролдодог. Манай агрономууд ургасые 10 сантиметр доогуур хуряахада гектар бүхэнhөө 2—2,5 центнер соломо үлүү ехээр хуряагдана гэжэ тодорхойлhон байна. Доогуур сабшагдаhан соломо ногоо ехэтэй байдаг тула тон hайн шанартай нэмэлтэ тэжээл болодог. Сезон соогоо 1100 гектар таряа хуряаха, таряанай гээлтые усадхаха гэhэн уялгаяа дүүргэхэтэйгээ хамта таряа доогуур хадажа, 2200 центнер соломо үлүү ехээр колхозуудта хуряажа үгэхэ байнабди.

Манай «Коммунар» комбайнда 2,5 — 3 центнер соломын багтаха соломокопнитель тааруулагданхай. Мүнөө жэлдэ «Сталинец—6» комбайнаар хүдэлмэрилхэдөө михиинэ соломо хоёрые амяар амяарайнь хуряаха байнабди. Түрүү комбайнер нүхэр Суменковой жэшээгээр комбайнова хуряалгын хойноhоо соломо hүрилэлгэ эмхилхэхэбди. «Сталинец—6» хадаа тон hайн шанартай ба үндэр бүтээсэтэй комбайн юм. Тэрээндэ ямаршье hайжаруулга хэгдэхэгүй байна.

Мүнөө манай комбайнова агрегат ургаса хуряалгада бүрин түгэс бэлэн болонхой. hаяар колхозой поли дээрэ гарахамнай. Ургаса хуряалга дээрэ социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ тухай республикын түрүү комбайнернуудай уряа манай агрегадай коллектив халуунаар дэмжэхэ зуураа, хуряалгын мүнөө сезон соо 1100 гектар таряа хуряаха гэhэн уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүр…

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестиваль

БЕРЛИН, августын 8. (ТАСС). Мүнөөдэр залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн фестивалиин 4-дэхи үдэр. Делегадууд ерэжэл байна. Австрида хэдэн үдэр соо американска ба французска засагаархидай барижа һаатуулһан 100 делегат үсэгэлдэр Берлин ерээ. Баруун гүрэнүүдэй эзэмдэлгын засагаархидай барижа һаатуулһан английска, французска ба итальянска 2000 делегадууд мүнөө Иннсбрукта байна. Делегадуудай гэртээ бусахыень эдэ засагаархид баалана. Гэбэшье, залуушуулые айлгажа шадаагүй. «Берлин руу, Бүхэдэлхэйн фестивальда — урагшаа!» гэһэн лозунгые залуушуул табиба.

Фестиваль үнгэргэхэ Уласхоорондын комитедэй түрүүлэгшэ Энрико Берлингуэр болбол Берлинскэ фестивальда ошохые эрмэлзэһэн эб найрамдалда дуратай залуушуулай түлөөлэгшэдтэ американска ба французска засагаархидай зэрлиг шэрүүнээр хандаһан тухай үсэгэлдэр пресс-конференци дээрэ хэлэбэ. Американска солдадууд нэгэ залуу французые жадаар хадхажа шархатуулаа. Солдадууд хадаа хүбүүд, басагадта, залуушуулда зэрлигээр хандаһан тушаа зэбүүрхэһэн австрийска нютагай хүн зониие сохиһон байна.

Фестиваль үнгэргэхэ Уласхоорондын комитедэй үмэнэһөө Берлингуэр хадаа американска ба французска засагаархидай гэмтэ хэрэгүүдтэ эсэргүү эрид протест мэдүүлбэ.

Фестивальда хабаадагшад элдэб оронуудай залуушуулай хоорондо хани барисаанай харилсаануудые бэхижүүлэн, эдэ аашануудта харюусана. Дэлхэйн 30 гаран оронуудай портовой ба транспортна хүдэлмэришэдэй нүхэрэй ёһоной уулзалга Берлиндэ вагон-заһабарилгын мастерскойнууд соо болобо. Арадай демократиин оронуудһаа ба капиталистическэ оронуудһаа ерэһэн 300 залуу хүдэлмэришэд шэнэ дайнай бэлэдхэлдэ эсэргүү тэмсэлэйгээ дүй дүршэл халан абалсаха ба эб найрамдал хамгаалха гэһэн хэлбэришэгүй дура хүсэл тухайгаа бүгэдын соносохоор мэдүүлхын тулада эндэ сугларба.

Хэрбээ портовой хүдэлмэришэд, морягууд ба транспортын хүдэлмэрилэгшэд американска сэрэгэй материалнуудые зөөгөөгүй һаа, дай үүдхэгшэд дэлхэйн шэнэ түймэрые табижа шадахагүй гэжэ бүгэдөөрөө үгэ хэлэһэн хүнүүд тэмдэглэбэ.

Корейскэ түмэрзамшадай түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ илангаяа халуунаар угтагдаа. Тэрэниие трибуна тээшэ гар дээрээ үргэжэ абаашаба. «Корейскэ арад, — гэжэ тэрэ басаган хэлэбэ, — Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэнэ. Эб найрамдал тээшэ нэгэн эрмэлзэлгэтэй бүхы арадууд бидэнэртэй нэгэн һаналтай байна гэжэ бидэ мэдэнэбди».

Марселиин залуу докер шэнэ дайнай аюулда эсэргүү тэмсэлдэ нэгэдэхые хүдэлмэришэдые уряалаа. «Дай үүдхэгшэдэй гэмтэ бүхы түсэбүүдые эбдэгты, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ, — сэрэгэй материалнуудые бү буулгагты, бү зөөгты».

Эб найрамдалай бүхэдэлхэйн лагериин агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталинай хүндэлэлдэ юрөөл табихые дурадхаад, тэрэ докер үгэеэ түгэсхэбэ. Энэ дурадхалынь И. В. Сталинай хүндэлэлдэ нэрьемэ альгаташалгаар ба гурбан дабхар «Урагаар» угтагдаа.

Венецуэлын портовой хүдэлмэришэн, Тегеранай хүдэлмэришэн, Гамбургын докер, Норвегиин моряк, Баруун Африкын түлөөлэгшэ, Италиин түмэрзамша үгэ хэлэжэ, эб найрамдалай түлөө эбсэшэгүй тэмсэл ябуулхаар ба дайнда бүхы хүсөөрөө һаад хэхээр шиидэнхэй байһан тухайгаа мэдүүлбэ.

Үсэгэлдэр мүнөөдэр хоёр, бүхы оронуудай уранһайханай олонтоото ансамбльнууд наадалгаа үргэлжэлөө. Залуу советскэ артистнуудай программа ехэ амжалтатай байна.

Юлиус Фучигай нэрэмжэтэ чехословацка гүрэнэй ансамбль үсэгэлдэр үдэшэ Фридрихсхайне паркда амжалтатайгаар наадаба. Хэдэн мянган берлинецүүд ба фестивальда ерэһэн залуушуул энэ ехэ программын номер бүхэниие халуунаар амаршалаа.

Концертын эхиндэ хор оркестрын хүгжэм доро Германска Демократическа Республикын гимные немецкэ хэлэн дээрэ, Чехословацка республикын гимные чешскэ хэлэн дээрэ ба Советскэ Союзай гимные ород хэлэн дээрэ дуулаба.

Блантерай «Сталин тухай дууе» ба эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ зорюулагдаһан чешскэ дууе хор нэрьемэ альгаташалган доро дуулаа.

Гүрэнэй оперын байшан дотор Польшын залуушуул наадаба. Хоёрдохи отделени харагшад «Мазовше» гэжэ польско мэдээжэ ансамблиие хаража һонирхобо.

«Советскэ залуушуулай марш» гэжэ советскэ композитор Туликовай зохёоһон шэнэ дуун фестиваль дээрэ ехээр алдаршаба. Эгээн түрүүн энэ дуун Вальтер Ульбрихтын нэрэмжэтэ стадион дээрэ, студенческэ наадануудта хабаадагшадай парадай үедэ, августын 6-да дуулагдаһан байгаа. Эб найрамдал тухай залуушуулай дуунуудай уласхоорондын конкурс дээрэ, Берлиндэ, энэ дуун нэгэдэхи шан абаа.

Үдэр бүри олон мянгаад берлинецүүд ба айлшад элдэб оронуудай выставкэ харана.

«Арадай Польшын залуушуул эб найрамдалай ба жаргалта ерээдүйн түлөө тэмсэнэ»—гэһэн удхатай Польско республикын выставкэ иимэ байна. Чехословакиин выставкэ хадаа социализм байгуулжа байгаа арадай национальна баян культуратай танилсуулна. Венгерскэ, румынска, албанска выставкэнүүд, мүн Монгол арадай республикын выставкэ шэнэ общество байгуулгын амжалтанууд тухай хэлэнэ.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын выставкэ бүгэдэниитын һонирхол татана.

Фестивальда ерэһэн советскэ ба французска делегадуудай хани барисаанай уулзалга мүнөөдэр болоо. Президиумдэ — ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарьнууд Михайлов ба Кочемасов, французска патриотка, эб найрамдалай түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ Раймонда Дьен, Франциин республиканска залуушуулай Союзэй секретарь Ги Дюколоне ба бусад байлсаба.

Советскэ делегациин үмэнэһөө Кочемасов үгэ хэлээ. Ги Дюколоне хадаа дай бэлэдхэлдэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө французска залуушуулай тэмсэл тухай хэлэбэ.

Фестивалиин эрхим дуун

Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестиваль бэлэдхэхэ комитет хадаа эб найрамдалай түлөө залуушуулай тэмсэлдэ зорюулагдаһан эрхим дуунай конкурсын дүнгүүдые соносхобо.

Советскэ залуу композитор Серафим Туликовай зохёоһон «Советскэ залуушуулай маршда» нэгэдэхи зэргын шан нэгэн һаналаар олгогдоо. Дуунай үгэнүүдыень поэт Евгений Долматовский зохёобо.

Хоёрдохи зэргын шан иимэ дуунуудта олгогдоо гэбэл: А. Новиковой «Фестивальна», үгэнь В. Харитоновай (СССР), «Нэгэдэл»—Цюй Ши-сяниин, үгэнүүдынь Чжао Сын (Хитад), «Эб найрамдал, нэгэдэл, хани барисаан»—Андре Азрилиин, үгэнүүдынь Герберт Келлерэй (Германи), «20 наһатанай уулзалган»—Винертын, үгэнүүдынь Вассисаи (Франци).

Гурбадахи зэргын шан иимэ дуунуудта олгогдоо: «Эдир багашуул, хүсэнүүдээ ашаглыт!» — Марцелл Рубинай, үгэнүүдынь Отто Хорнын (Австри), «Залуушуулай дуун»—Дунаевскиин, үгэнүүдынь Михаил Матусовскиин (СССР), «Августда, августдал роза сэсэглэдэг»—Гюнтер Фридрихын, үгэнүүдынь А. Мюллерай (Германи).

13 дуунуудта хүндэтэ грамотанууд олгогдоо.

Советскэ композиторой зохёолые фестивалиин эрхим дуун гэжэ нэгэн һаналаар мэдэрһэн ябадал манай ороной хүгжэмтэ искусствын ехэ илалта тухай гэршэлнэ

(ТАСС).

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, августын 9. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани августын 9-дэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска агрессорнүүдэй сэрэгүүдэй ба лисынмановска армиин добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёо.

Мүнөөдэр Арадай армиин зениттэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 3 самолёдые унагааба.

Американска самолёдууд Хитадай агаарай хилэнүүдые дабана

ПЕКИН, августын 8. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

Даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые хэжэ байхада, американска 80 самолёт 18 үдэрэй туршада Хитадай агаарта 39 дахин нэбтэрэн ороо. Июлиин 17-һоо августын 3 хүрэтэр американска эдэ самолёдууд хитадай-корейскэ хилын дэргэдэ байдаг Аньдун, Цзиань ба Куаньдянь уезднүүд дээгүүрхи Хитадай агаарта нэбтэрэн орохоһоо гадна, Фынчэн, Хуаньчжень ба Линьцзян районуудта, мүн Бэньсиху гэлэгэй баруун-хойтохи райондо ороһон ба Мукденһээ урагшаа 25 километр зайтай ба Фушуньһаа урагшаа 20 километр зайтай газарта ерэһэн байна.

Июлиин 21-дэ, американска 20 самолёт Хитадай агаарта нэбтэрэн ороо гэжэ һануулая. Анхандаа Куаньдяньһаа Мукден шэглэн, удаа тээнь Ляоян ба Фынчэн шэглэн ниидэһэн американска реактивна «Ф—94» гэжэ 8 самолёдой 7-ниинь Хитадай агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй самолёдуудаар сохигдоо.

Хитадтахи американска миссинүүдэй гэмтэ хэрэгүүд

ПЕКИН, августын 8. (ТАСС). Хитадай арадай республикын ниитын аюулгүй байдалые хамгаалха органууд Лаоси провинциин Цзиньси уездэ гадаадын католическа миссионернүүдэй хэһэн гэмтэ бузар шэнэ хэрэгые элирүүлһэн байна. Тэдэ миссионернүүд өөһэдынгөө ударидажа байһан газарнуудта хитад үхибүүдые алаһан байна. Иимэ бузар аашанууд хэдэн һарын урда тээ Нанкинда ба Кантонда элирүүлэгдээ гэжэ Хитадай хэблэлдэ мэдээсэгдэһэн байгаа.

Һаяхан Цзиньси уездын арадай засагаархидай түлөөлэгшэд бельгийскэ харьяата Гу Юн-чжэн гэгшын хүтэлбэрилдэг католическа мисси доторхи үхибүүдэй байрые шэнжэлжэ үзээ гэжэ «Ляосижибао» ба «Дунбэйжибао» газетэнүүд мэдээсэбэ. Шэнжэлхэ үедөө, засагаархид хадаа миссиин хашаа дотор 115 үхибүүдэй хүүр хараба. 1936 онһоо хойшо энэ байрада 228 үхибүүд ороо, тэдэнэй 113 хүн үхэжэ, 16 хүниинь байраһаа гаража ябаа гэжэ архив соо бэшээтэй байба. Бэшэ 80 үхибүүд хаана байнаб гэжэ администрациһаа асуухада, «һураггүйгөөр үгы болоо» гэжэ харюусаба. Үхибүүдэй байрын хүтэлбэрилэгшэд гээшэбди гэжэ өөһэдыгөө нэрлэһэн гэмтэ этэгээдүүд тэдэ үхибүүдые хорото муухайгаар алаа гэжэ хожомоо тодорбо.

Тэдэ үхибүүдые хэрзэгы шэрүүнээр доромжолһон, 5 наһатай байхаһаань эхилээд баалажа хүдэлмэрилүүлһэн баримтанууд мүрдэлгын үедэ тодороо.

Цзиньси уездын хүн зон хадаа гэмтэ этэгээдүүдые шэрүүн шангаар хэһээхые эринэ.

Франциин Национальна суглаанда

ПАРИЖ, августын 8. (ТАСС). Хархис олонхидой партинуудай түлөөлэгшэдтэй хэдэн үдэр хөөрэлдэһэнэйнгөө һүүлээр, правительство бүридүүлхэ эрхэ түлөөлэлгэ абаха зорилгоор Национальна суглаанда Рене Плевен мүнөөдэр оробо. Плевенэй табиһан правительственна деклараци бүхы гол пунктнуудаараа Рене Мейерэй ба Морис Петшын правительственна декларацинуудые һануулна. Тэдэнэр энээнэй урда тээ кабинет бүридүүлхые һэдэхэдээ, диилдэһэн байгаа.

Декларациингаа эхиндэ Плевен французска арадһаа шэнэ хохидол эрибэ, «дахин зэбсэгжэхэ хүсэлэлгые уласхоорондын харилсаануудай мүнөө эрижэ байхада, Франци хохидолһоо зайсаха юм гэжэ бодоходо буруу болохо байгаа» гэжэ зааба.

Дотоодын политикын талаар Плевен хадаа конституциие дахин хаража үзэхэ ба демократическа эрхэ сүлөөнүүдтэ эсэргүү тэмсэхын тулада «захиргаанай реформонуудые» бэелүүлхэ гэжэ эриһэн байна.

Депутат-коммунист Франсуа Бийу Плевенэй правительственна программые эридээр шүүмжэлэн, үгэ хэлэбэ. Энэ программа хадаа «французска реакциин интересүүдые харуулна, шэнэ дай бэлэдхэлдэ шэглүүлэгдэнхэй байна» гэжэ тэмдэглэбэ.

Национальна суглаан хадаа правительство бүридүүлхэ Плевенэй эрхые олонхи 391 голосоор баталаа, буруушаажа 102 хүн голосовалба.

Италиин ажалшад ... найрамдалай түлөө тэ...

РИМ, августын 5. (...
Ажалша интеллигенциин ...
лэгшэдэй — эб найрамдал ...
гаалгын комитедүүдэй ба Ф...
циин ниитын организаци...
ажал-ябуулагшадай делегаци...
дэхи СССР-эй посольстводо ...
һон ба послани барюулһан ...
Тэрээн соонь иигэжэ хэлэ...
«Агууехэ табан гүрэнэй хо...
Эб найрамдалай Пакт батал...
тухай Эб найрамдалай Бү...
хэйн Советэй Хандалгада ...
биһан Флоренци провинции...
мянга гаран гражданинууд ...
эб найрамдал тээшэ дура хү...
зоригжонхой байнабди, у...
рондын харилсаануудай т...
рэлые бүримүһэн һуларуулх...
сэнэбди гэжэ СССР-эй прав...
ствода дамжуулан хүргэхэ ...
гуйлтатайгаар тандаханда...
Тэдэ гражданинууд шэнэ ...
зоболонгой ба һандарал хёмо...
аюул тохёолдуулха түгшү...
байдал уласхоорондын хар...
нуудта бии болоһон тушаа ...
дон мэдүүлнэ.

Түгшүүрэлтэ байдалые ...
руулга хадаа хоорондохи ...
даануудаа шиидхэхэ ба бүхы...
нүүдтэ нээлтэтэй Эб найра...
Пакт баталха тухай Велик...
ниин, США-гэй, Франциин, ...
эй ба Хитадай арадай респуб...
түлөөлэгшэдэй хэлсээнэй ү...
хэгдэхэ байна».

Эб найрамдалай тала бар...
дай хүдэлөөнэй Итальянска ...
тедэй генеральна секретарь ...
тор Серени делегациие толго...

Делегаци хадаа США-гэй, ...
лиин, Франциин, Индиин ...
ствонуудта ба итальянска ...
ментын хоёр палатада тэрэ...
ороһон байна.

Египедэй арад ... эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ

КАИР, августын 8. (ТАСС...
найрамдалай тала бариг...
египетскэ комитедые байгу...
бэлэдхэлэй комитедэй генер...
секретарь Юсуф Хельми ...
«Аль-Малайен» газетэдэ мэд...
толилоо, тэрээн соонь иигэж...
лэгдэнэ: агууехэ табан гү...
хоорондо Эб найрамдалай Пак...
талуулха тухай берлинскэ х...
гада гар табюулха кампани ...
орон дотор эхилээ. Ороной ...
хубинуудта политическэ ...
Хандалгада гар табюулжа б...
эб найрамдалай тала бариг...
дэн хүнүүдые арестовалаа, ...
рорһоо зүбшөөлгүй болобошье...
дэнэй гэрнүүд дотор нэгжэл...
һэн байна. Иимэ хэмжээ-ябу...
нуудта эсэргүү бүхы хүсөөрөө ...
сэхэ гэжэ бидэ шиидээбди.

Өөһэдыгөө, эрхэ сүлөө ...
гаалха, бии шадалаараа ор...
гар табюулһан списогүүдые ...
гаалха гэжэ эб найрамдалай ...
баригшадһаа эригдэнэ. Би...
тэмсэжэ байгаа һайн һайхан ...
рэгтэ манай этигэдэг этигэл ...
бидэниие полициһаа ба им...
лизмһаа хүсэтэй болгоно.

Арадай демократиин оронуудта ажалшадай бэеын элүүрые сахиха тухай анхарал

Арадай демократическа гүрэнүүд ажалшадай бэеын элүүрые хамгаалха тухайда, тэдэнэй амаралта тухайда угаа ехэ анхарал оролдолго гаргана. Арадай демократиин оронуудай Конституцинь ажалшадта хүдэлмэриин үдэрые нормолжо, жэл бүхэндэ салин хүлһыень үгэлсөөд амаруулха эрхэ олгожо, хүдэлмэришэд болон албахаагшадай амарха эрхые хангана.

Урдань ноёд сайд, графуудай байдаг ордонууд соо, банкирнууд, фабрикантнууд, купецүүдэй байранууд соо мүнөө ажалшадай амаралтын гэрнүүд, санаторинууд эмхидхэгдээ. Гоё һайхан нютагуудта элүүрые сахилгын шэнэ байшангууд баригдана. Мүнөө профсоюзууд болон национальна страхованиин органуудай путёвкоор курортдо амархаяа булад хайлуулагшад, слесарьнууд, шахтёрнууд, сёдолой фабрикануудай хүдэлмэрилэгшэд, тракториcтнууд ба шулуушад — бултадаа ошоноо.

Чехословакиин профсоюзуудай Центральна Совет орон соогоо гурбан зуун нютагуудта амаралтын гэрнүүдтэй юм. Энэ жэл соо профсоюзуудай амаралтын гэрнүүдтэ 400 мянгаһаа олон ажалшад, тэдэнэй бүлэнэрынь амарха байна.

Урдань курортнууд имагтал зуниинь хүдэлмэрилдэг һэн. Мүнөө түхэреэн жэл соо хүдэлмэрилдэг болоо. Энэ үбэл ажалшадай зариманиинь амаралтын гэрнүүдтэ ошожо үнгэргөө. Татра, Бескида, Крконоша, Изерскэ ба Крушна гэжэ хадын мүн бусадшье курортнуудта 90 мянган гаран ажалшад амарһан байха юм. 4.500 таряашад —хүдөө ажахын нэгэдэмэл кооперативуудай гэшүүд Карловы Вары гэжэ курортдо эмнүүлһэн ба амарһан байна. Тэдэнэр тус курортын эгээ һайн гостиницануудай нэгэндэ байгаа.

Советскэ медицинскэ эмхи зургаануудай жэшээгээр, курортнууд дээрэнь научно-шэнжэлгын ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Булагуудайнь шанар шэнжэлэгдэнэ, эмнэлгын шэнэ арганууд бэдэрэгдэнэ.

Студентнүүд, фабрично-заводской һургуулиин һурагшадай амарха гэрнүүд, түрэхэ эхэнэрнүүдэй, бишыхан үхибүүдтэй эхэнэрнүүдэй амарха газарнууд, үхибүүдэй санаторинууд вээгдэнхэй. Һая Братиславада хүдэлмэришэдэй һүниндөө амарха санатори нээгдээ, энэнь Чехословакида эгээ түрүүшын иимэ санатори юм.

Гансахан үнгэрһэн жэлдэ Чехословакиин санаторинуудай койконуудай тоонь 24 процентээр олон болгогдоо.

Амаралтын гэрнүүдтэ культурно-гэгээрэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Санаторинуудай библиотекэнүүдтэ шэнэ номууд олоор үгтөө. Политическэ, научна, литературна болон ондо ондоо темээр лекцинүүд ходо уншагдана. Киносеанс, уранһайханай самодеятельностиин концерт эмхидхэнэ. Хүдэлмэришэдэй амаралтын гэрнүүдтэ оронойнь эрхим һайн театрнуудай артистнууд ерэдэг. Үнгэрэгшэ жэлдэ, олон курортнууд дээрэ, тэрэ тоодо Карловы Варыда амаржа байһан ажалшадай гуйлтаар, ород хэлэ үзэхэ кружогууд бии болгогдоо.

Чехословакида үхибүүдэй зунай амаралта тон үргэнөөр эмхидхэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ гүрэнэйнь бюджедээр үхибүүн бүхэнэй амаралтада зорюулагдаһан мүнгэниинь хуушанай буржуазна Чехсловакиһаа 30 дахин ехээр хараалагдаа. Ажалшадай хэдэн зуугаад мянган үхибүүд мүнөө зун гоё һайхан хада уулада, нуга талмайда, ой модон соо байгуулагдаһан амаралтын газарнуудта сагаа үнгэргэжэ байна. Эрхим һурагшад Советскэ Союз, Польша, Венгри ба Болгарида ошожо амарха юм.

Мүн Польшодо жэл бүри зуугаад мянган хүдэлмэришэд, таряашад ба интеллигенци тон һайнаар амарна. Үнгэрэгшэ жэлдэ Польшын амаралтын гэрнүүдтэ хахад миллион үлүүтэй ажалшад амараа һэн, мүнөө жэлдэ зургаан зуу мянган хүн амарха юм. 1951 ондо үхибүүдэй зунай амаралтые эмхидхэхэ хэрэгтэ 250 миллион злотых гаргашалагдаа. Санаторинууд ба зунай лагерьнуудта миллион үлүүтэй үхибүүд каникулаа үнгэргэнэ. Тэрэнһээ гадна, городууд ба хүдөө нютагуудта тон олон хүүгэдэй талмай болон садууд эмхидхэгдэнхэй. 1949 оной эсэстэ Польшын санаторинуудта байһан койконуудай тооe 1938 онойхитой сасуулаа һаа, хоёр хахадһаа үлүү олон болоо. Үнгэрэгшэ жэлдэ амаралтын газарнуудай тоо бүри олошорбо. Энэ жэлдэ туристска лагерьнууд түрүүшынхеэ эмхидхэгдээ.

Венгриин ажалшадай амаралта тухайда өөрынь арадай засаг баһал тусгаар ехэ анхаралаа табина. Жэшээлхэдэ, ажалшадай элүүрые хамгаалгада, амаралтада, үхибүүдэй сад ба яслинууд гэхэ мэтын социальна хангалгын хэрэгүүдтэ гүрэнэй зүгһөө тон ехэ мүнгэн зөөри гаргашалагдана. Мүн венгерскэ хүдэлмэришэдэй салин хүлһэниинь 40 процентээр ехэ болоо. Ажалшадайнь амардаг эгээ һайхан газарнуудай нэгэниинь Балатон нуур болоно. Энэ нуурай сэлгэн гоё эрье дээгүүр тон олон санаторинууд ба амаралтын гэрнүүд баригданхай. Нуурай урда эрьедэ, Матра ба Бадачонь гэжэ хадануудта, Лиллафюред, Мечек, Шопрон, Хевиз гэхэ мэтын курортнуудта жэл бүри ехэ олон ажалшад ошожо амарна.

Болгариин ажалшадай элүүрые сахиха ба культурна амаралта хангаха талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Энэ ороной хада уулаар, нуга дайдаар гоё һайхан ба эмнэлгын шанартай булаг аршаантай газар ехэ олон юм. Гүрэниинь жэл бүри санаторно-курортно газарнуудаа үргэдхэхын тула угаа ехэ мүнгэ гаргашална. Мүнөө Хара Далайн эрье шадар, Рилы ба Хуушан Планины гэжэ хадануудта 200 гаран санаторинууд, амаралтын гэрнүүд ба зунай эмнэлгын газарнууд хүдэлнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ эндэнь 90 мянган ажалшад амараа һэн, харин 1951 ондо зунай үедэ 150 мянган хүдэлмэришэд ба албахаагшад амарха юм. Энэ жэлдэ Хара далайн, Дунайн эрье зубшажа, хада уулатай нютагуудаар туристска ябалганууд түрүүшынхеэ эмхидхэгдэбэ. Туристска ябалгануудай гол маршрудуудые Болгариин хүдэлмэришэдэй бүгэдэниитын профессиональна союзай Центральна Совет зохёогоо юм.

Ажалшадай амархадаа гаргашалха мүнгэнэй 60 процентыень профсоюзна организацинууд бэе дээрээ даажа абаа, тиихэдэнь ажалшад амаралтынгаа минл 40 процентые өөһэдөө түлэнэ.

Энэ зун Болгариин олон ажалшад Чехословакиин, Польшын, Румыниин, Венгриин амаралтын гэрнүүдтэ амарха юм. Тэрээнтэй хамта Болгариин эрхим һайн курортнуудта арадай-демократическа ахадүү гүрэнүүдэй ажалшад амарха байна.

Тэрэшэлэн арадай-демократическа Румынида курортнуудынь бүгэдэарадай мэдэлдэ ороо. Тэндэ буржуазно-помещигүүдэй засагай сэршожо байхада ажалшад Эхэ оронойгоо элбэг һайхан юумыень эдлэхэ эрхэгүй байгаа һэн. Мүнөө олон арбаад мянган хүдэлмэришэд элүүрые хамгаалгын Министерствоһээ ба ажалай Бүгэдэниитын конфедерациһаа путёвко абажа, эгээ гоё һайхан газарнуудта амардаг болоо. Түрэхэ эхэнэрнүүдэй ба нилха үхибүүдтэй эхэнүүдэй амарха тусхай байшангууд баригдаа.

Албаниин курортнууд—Ду...
Поградец, Валона ба бусад ...
дажа, үргэдхэгдэжэ байна. ...
олон жэжэ санаторинууд ...
даа, хүнэй амарха гэрнүүд...
олон болгогдоо. Гансахан ү...
шэ жэлдэ санаторинуудта аж...
шадай тоонь дүрбэ дахин оло...
ложо, амаралтын гэрнүүдтэ ...
шадай тоо хоёр дахин ...
Энэ жэлдэ амаралтын гэр...
амарагшадай тоо 1950 оной...
30 процент олон болобо.

Олон миллион ажалша ...
бэеын элүүр ба амаралта ту...
коммунистическэ болон хүдэл...
шэдэй партинуудай, арадай ...
тельствонуудай үдэр бүриин ...
рал, конституцяар ажалшад...
гогдоһон амарха эрхыень бэе...
гэ, амаралтын ба элүүрые сах...
байшангуудай тоогой ходо...
галта — эдэ бүгэдэ болбол ...
демократическа байгуулгын ...
хамшагта илалтануудай нэгэн...

Арадай демократическа гүр...
дэй ажалшад энхэ амгалан ...
һуудалтай. Тэдэнэр орон бү...
социализмын үндэһэ һуури та...
байна. Ажалша зоной бэеын ...
ба амаралта тухайда арадай ...
гай оролдолгодо харюу ...
ажалшад хадаа үйлэдбэриин ...
шэнэ илалтануудые туйлажа, ...
найрамдалай ба социализмы...
рэгтэ зорюулагдаһан ажалай ...
амжалтануудаар эригжоно.

А. Шты...

Харюусалгата редак...
Б. А. ОЧИР...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 18.

Н—03657 Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10...